ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ

ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ

www.charhdikala.com DAILY CHARHDIKALA, NEW DELHI Email : charhdikala@gmail.com

ਬਾਨੀ : (ਸਵ:) ਗਿ: ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਦਰਦੀ' | ਸੰਪਾਦਕ : ਜਸਕੀਰਤ ਸਿੰਘ

PRGI (RNI) Regd. No. 57283/1994 ਸਾਲ/ year 31 ਅੰਕ ਨੰ. Volume No : 112 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2026, Friday 24 April, 2026 ਮੁੱਲ/Price in Rs. 2 ਰੁਪਏ, ਕੁਲ ਪੇਜ/Total Pages 8 ਫੋਨ ਨੰ. : 23353936

ਦਿੱਲੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੇ 18.5 ਕਰੋੜ ਦਾ ਗਾਂਜਾ ਬਰਾਮਦ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ): ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ (979) ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਸ਼ੁਲਕ (ਕਸਟਮ) ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਲਾਵਾਰਿਸ ਪਏ ਟ੍ਰਾਲੀ ਬੈਗਾਂ 'ਚੋਂ 18.57 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਸ਼ੱਕੀ ਗਾਂਜਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਨਸ਼ੀਲਾ ਪਦਾਰਥ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਬੈਂਕਾਕ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੀ ਇਕ ਉਡਾਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਛੁੱਟੀ

ਮੁੰਬਈ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਦਿੱਗਜ ਨੇਤਾ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ (85) ਨੂੰ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਬ੍ਰੀਚ ਕੈਂਡੀ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਦੇ ਕਰੀਬੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਜਾਂਚ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਹੁਣ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਯੂਪੀ ਦੇ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ 'ਚ ਵਾਪਰੇ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ 11 ਮੌਤਾਂ

ਬੋਲੈਰੋ, ਕਾਰ, ਟਰੱਕ ਤੇ ਟਰਾਲੇ ਦੀ ਟੱਕਰ ਨਾਲ ਵਾਪਰਿਆ ਹਾਦਸਾ

ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਵਿੱਚ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਗਿਆਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆ ਰਹੇ ਇੱਕ ਬੱਜਰੀ ਵਾਲੇ ਟਰਾਲੇ ਨੇ ਬ੍ਰੇਕ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਆਪਣਾ ਕੰਟਰੋਲ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ। ਟਰਾਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸਵਿਫਟ ਕਾਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਿਆ। ਕਾਰ ਟਰਾਲੇ ਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਫਸ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਇੱਕ ਬੋਲੈਰੋ ਟਰਾਲੇ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਆ ਵੱਜੀ। ਟਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਲੈਰੋ ਵਿੱਚ ਧਮਾਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਡਰਾਈਵਰ ਸਮੇਤ ਨੌਂ ਲੋਕ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸੜ ਗਏ। ਸਾਰੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸਨ। ਸਵਿਫਟ ਕਾਰ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਕਲੀਨਰ ਦੀ ਵੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਡਰੰਮਡਗੰਜ ਥਾਣਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਿਆ।

ਚਸ਼ਮਦੀਦਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟੱਕਰ ਇੰਨੀ ਭਿਆਨਕ ਸੀ ਕਿ ਬੋਲੇਰੋ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਸਾਰੇ ਯਾਤਰੀ ਅੰਦਰ ਫਸ ਗਏ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸੜ ਗਏ। ਹਾਦਸੇ ਨਾਲ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਮੱਚ ਗਈ। ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜੁਟ ਗਏ ਪਰ ਤੇਜ਼ ਅੱਗ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅਪਰਨਾ ਰਜਤ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਸੀਓ ਲਾਲਗੰਜ ਅਮਰ ਬਹਾਦੁਰ ਅਤੇ ਲਾਲਗੰਜ ਅਤੇ ਹਾਲੀਆ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਿਆਂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅੱਗ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਨੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ ਦਾ ਕੀਤਾ ਐਲਾਨ

ਲਖਨਊ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ 'ਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਆਦਿੱਤਿਆਨਾਥ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਜਾਨਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਖਦਾਈ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਮੇਰੀਆਂ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਦੁਖੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਨ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਇਲਾਜ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 2-2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ-2026

ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ 91 ਫ਼ੀਸਦੀ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ 'ਚ 84 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ

ਕੋਲਾਕਾਤ/ਚਨੇਈ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ): ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਜੋਂ ਦੇਖੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਲਈ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦਾ ਕੰਮ ਅਮਨ-ਅਮਾਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 91 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵੋਟਿੰਗ ਦਰ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਰਿਹਾ, ਜਦਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ 84 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨਉੱਤਰੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਤੇ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੱਖਣ ਦੇ ਮੁਰਸ਼ਿਦਾਬਾਦ, ਨਾਦੀਆ ਅਤੇ ਹੁਗਲੀ ਵਰਗੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ। ਇੱਥੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚਾਲੇ ਸਿੱਧੀ ਟੱਕਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 3.6 ਕਰੋੜ ਵੋਟਰ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 1.75 ਕਰੋੜ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਅਤੇ 465 ਥਰਡ ਜੈਂਡਰ ਵੋਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਗੇੜ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਲਗਾਤਾਰ ਚੌਥੀ ਵਾਰ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਇਸ ਵਾਰ ਵੱਡਾ ਉਲਟਫੇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਵੀ 84 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ 89.32% ਵੋਟਿੰਗ ਨਾਲ ਮੋਹਰੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਚੇਨਈ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ 81.34% ਵੋਟਿੰਗ ਦਰਜ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੋਟਿੰਗ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਵਧ ਗਈ, ਜਿੱਥੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਉਮਰੇਠ ਸੀਟ 'ਤੇ 54.43% ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਬਾਰਾਮਤੀ ਵਿੱਚ 52.44% ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੋਟਿੰਗ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਉਛਾਲ ਆਇਆ ਹੈ।

ਉੱਤਰੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਤੇ ਜਲਪਾਈਗੁੜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੱਖਣ ਦੇ ਮੁਰਸ਼ਿਦਾਬਾਦ, ਨਾਦੀਆ ਅਤੇ ਹੁਗਲੀ ਵਰਗੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚਾਲੇ ਸਿੱਧੀ ਟੱਕਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 3.6 ਕਰੋੜ ਵੋਟਰ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 1.75 ਕਰੋੜ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਅਤੇ 465 ਥਰਡ ਜੈਂਡਰ ਵੋਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਗੇੜ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਲਗਾਤਾਰ ਚੌਥੀ ਵਾਰ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਇਸ ਵਾਰ ਵੱਡਾ ਉਲਟਫੇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਬਲਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਕਾਰਡ 2,450 ਕੰਪਨੀਆਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਢਾਈ ਲੱਖ ਜਵਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 8,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ 'ਅਤਿ-ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ' ਐਲਾਨਿਆ ਹੈ। ਮਾਲਦਾ, ਮੁਰਸ਼ਿਦਾਬਾਦ, ਕੂਚ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਬੀਰਭੂਮ ਵਰਗੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਚੋਣਾਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 2,193 ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਟੀਮਾਂ (QRT) ਅਤੇ ਫਲਾਇੰਗ ਸਕੁਐਡ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਵੋਟਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਪੂਰੇ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਹੌਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਨੌਦਾ 'ਚ ਵੋਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁੱਟਿਆ ਦੇਸੀ ਬੰਬ

ਕੋਲਕਾਤਾ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਦੀਆਂ 152 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ 234 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਵੋਟਿੰਗ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ 9:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ 19% ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ 18% ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਵੋਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਵੋਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਰਸ਼ਿਦਾਬਾਦ ਦੇ ਨੌਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੱਚਾ ਬੰਬ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਕਈ ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਅਮਰਾ ਬੰਗਾਲੀ ਉੱਨਤ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹੁਮਾਯੂੰ ਕਬੀਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝੜਪ ਹੋ ਗਈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਲਦਾ ਦੇ ਇੱਕ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥ 'ਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਵਿੱਚ ਖਰਾਬੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੰਗਾਮਾ ਹੋਇਆ। ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਖ਼ਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥਾਂ 'ਤੇ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹਨ। ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੇਨਈ ਵਿੱਚ ਅਦਾਕਾਰ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਟੀ.ਵੀ.ਕੇ. ਮੁਖੀ ਵਿਜੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ, ਭੀੜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਝਲਕ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਗਿਆ।

ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਚੋਣ ਮੁਕਾਬਲਾ ਟੀਐਮਸੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਵੈੱਬਕਾਸਟਿੰਗ' (ਲਾਈਵ ਵੀਡੀਓ ਨਿਗਰਾਨੀ) ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ 142 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਵੋਟਿੰਗ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ। ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣੇ ਹਨ।

4 ਮਈ ਨੂੰ ਟੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਤਰੀਕ, ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਭਾਰੀ ਵੋਟਿੰਗ ਨਾਲ ਸੱਤਾ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸੰਕੇਤ : ਮੋਦੀ

ਮਥੁਰਾਪੁਰ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ 4 ਮਈ ਨੂੰ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਟੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਦੇ 15 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਜੰਗਲ ਰਾਜ ਦੇ 'ਅੰਤ' ਦਾ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੱਖਣੀ 24 ਪਰਗਨਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮਥੁਰਾਪੁਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਕਾਕਦੀਪ ਸਟੇਡੀਅਮ 'ਚ ਇਕ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੀਐੱਮ ਮੋਦੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ 'ਚ ਭਾਰੀ ਵੋਟਿੰਗ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ (ਟੀ.ਐਮ.ਸੀ.) ਦਾ 'ਡਰ' ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਭਰੋਸੇ' ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ "ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਰ' ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਇਕ ਵੀ ਖੇਤਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੰਮ ਰਿਸ਼ਵਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਟੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਲੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।' 15 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਟੀਐੱਮਸੀ ਦਾ 'ਜੰਗਲ ਰਾਜ' 4 ਮਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।'

ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ 'ਝੂਠੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ' ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਟੁੱਟੇ ਵਾਅਦਿਆਂ' ਦੀ ਇਕ ਸੂਚੀ ਗਿਣਾਈ। ਪੀ.ਐਮ. ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੁੱਖ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਸਾਗਰ ਟਾਪੂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਜਿੱਥੇ ਗੰਗਾਸਾਗਰ ਮੇਲਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੜ੍ਹ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਘਾਟਾਲ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਅਧਾਰਤ ਫੂਡ ਪਾਰਕ ਅਤੇ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਦੇ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।" ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਟੀਐੱਮਸੀ 'ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੰਡਾਂ ਹੜੱਪ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਇਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਰਾਜ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੋਵੇ।' ਮੋਦੀ ਨੇ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ 'ਤੇ 33 ਫੀਸਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ 'ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭਗਤ' ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ।

ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ: ਜੈਰਾਮ ਰਮੇਸ਼

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਰੁਖ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜੈਰਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ 'ਕਤਲੇਆਮ' ਅਤੇ ਲੇਬਨਾਨ 'ਤੇ ਬੰਬਾਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ 'ਚੁੱਪ' ਨੈਤਿਕ ਕਾਇਰਤਾ ਹੈ। ਰਮੇਸ਼ ਨੇ 'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ, "ਗਾਜ਼ਾ 'ਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕਤਲੇਆਮ ਅਤੇ ਲੇਬਨਾਨ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਬੰਬਾਰੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਚੁੱਪ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੈਤਿਕ ਕਾਇਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵੈਸਟ ਬੈਂਕ 'ਚ ਲੱਖਾਂ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਉਜਾੜੇ 'ਤੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚੁੱਪ ਬਣਾਏ ਰੱਖੀ ਹੈ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ 'ਕਾਤਲ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਸ਼ਾਸਨ' ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਇਕਜੁਟਤਾ ਦਿਖਾਈ ਹੋਵੇ, ਜਿੰਨੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਿਖਾਈ ਹੈ। ਰਮੇਸ਼ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਵਾਇਤੀ ਭਾਰਤੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਰੁਖ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਹੁਗਲੀ ਦੀ ਰੈਲੀ 'ਚ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ 'ਤੇ ਘੁਸਪੈਠੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣ-ਚੁਣ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਾਂਗੇ: ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ

ਬਾਲਾਗੜ੍ਹ (ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ), 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਹੁਗਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਬਾਲਾਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਾਜਪਾ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ 'ਇੱਕ ਵੀ ਘੁਸਪੈਠੀਏ' ਨੂੰ ਦਾਖ਼ਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣ-ਚੁਣ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਰੈਲੀ ਕਰਦਿਆਂ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਅੱਜ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੇਰਾ 30ਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ। 5 ਮਈ ਨੂੰ 'ਦੀਦੀ ਦਾ ਖੇਲਾ ਖ਼ਤਮ' ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੇਗੀ।'

ਘੁਸਪੈਠ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਦੱਸਦਿਆਂ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘੁਸਪੈਠੀਏ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਨ ਖੋਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਅਨਸਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਖੋਰਾ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ 29 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਕਮਲ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਾ ਬਟਨ ਦਬਾ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਜੇਤੂ ਬਣਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਚੋਣ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਧਾਇਕ ਚੁਣਨ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਘੁਸਪੈਠੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹੈ।

ਰੇਖਾ ਗੁਪਤਾ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਅਚਨਚੇਤ ਛਾਪਾ, ਭਿਆਨਕ ਗਰਮੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਸਖ਼ਤ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ) : ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰੇਖਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਅੱਜ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੇ ਅਰੁਣਾ ਆਸਫ ਅਲੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ।

ਡਾਕਟਰਾਂ, ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਫੀਡਬੈਕ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ, ਤੇਜ਼, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ-ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਾਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਵੇ ਜੋ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਲਾਜ, ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਇੱਕ ਸਾਫ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਸਪਤਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਦਵਾਈਆਂ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ, ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ, ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਿਹਤ ਕਵਰੇਜ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਲਾਜ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਹਸਪਤਾਲ ਸੇਵਾ, ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਂਸਦ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ 'ਤੇ ਨਕੇਲ ਕੱਸਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਬ੍ਰੈਡ ਸ਼ਰਮਨ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾੜਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪਲ ਰਹੇ ਲਸ਼ਕਰ-ਏ-ਤੋਇਬਾ ਅਤੇ ਜੈਸ਼-ਏ-ਮੁਹੰਮਦ ਵਰਗੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਵੱਲੋਂ 'ਅਤਿਵਾਦ ਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਕੀਮਤ' ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਡਿਜੀਟਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਰਮਨ ਨੇ 2025 ਦੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ 26 ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ।

ਬ੍ਰੈਡ ਸ਼ਰਮਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਗਾਮ ਹਮਲੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ 'ਦ ਰੇਸਿਸਟੈਂਸ ਫਰੰਟ' ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਸਬੰਧ ਲਸ਼ਕਰ-ਏ-ਤੋਇਬਾ ਨਾਲ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕੈਪੀਟਲ ਹਿਲ ਵਿਖੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਮਰੀਕਾ-ਈਰਾਨ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਚੋਲੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਅਕਸ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਵਿਨੈ ਮੋਹਨ ਕਵਾਤਰਾ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਖ਼ਾਤਮੇ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਕੋਹੜ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਲੜਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ 1993 ਦੇ ਮੁੰਬਈ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਅਤੇ 2008 ਦੇ 26/11 ਹਮਲੇ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹੋਰ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋ ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ਾ ਮੈਕਲੇਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਾਲੇ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਦੀਆਂ 90 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਤਣਾਓ ਬਰਕਰਾਰ

ਅਮਰੀਕਾ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗਬੰਦੀ ਨੂੰ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲਪਟਾਂ ਵਿੱਚ ਭੜਕਣ ਦੇ ਡਰ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਇਸ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪਹਿਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਯੁੱਧ ਦੀ ਚੰਗਿਆੜੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਧੁਖਦੀ ਰਹੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੰਗਬੰਦੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਾਂ ਹੀ ਸਾਰਥਕ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਊਰਜਾ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ 'ਤੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿੱਦੀ ਰੁਖ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਬੇਕਾਰ ਰਹੀਆਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਜੰਗਬੰਦੀ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਰਤਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦੌਰ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਅੱਗੇ ਵਧੇ, ਪਰ ਈਰਾਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਦਮ ਤਹਿਰਾਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਸੱਤ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ: ਜੇਕਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਰਤਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਈਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿਸੇ ਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿਵੇਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ? ਕੀ ਈਰਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਰਮ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ ਕੀ ਅਮਰੀਕਾ ਆਪਣਾ ਰੁਖ਼ ਬਦਲਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ? ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਮੌਜੂਦਾ ਰੁਖ਼ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੰਗਬੰਦੀ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬੰਦ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਈਰਾਨੀ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਈਰਾਨ ਨੇ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜਹਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਮਰੀਕੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਨੇ ਈਰਾਨੀ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਈਰਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹਟਾਉਂਦਾ, ਗੱਲਬਾਤ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜੰਗਬੰਦੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਡੇ ਹਮਲੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤਣਾਅ ਵਿਸ਼ਵ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਇਸ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਹੋਣ? ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਆਉਣ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦੌਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਤਣਾਅ ਕੂਟਨੀਤਕ ਯਤਨਾਂ 'ਤੇ ਪਰਛਾਵਾਂ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਪੋਸਟ (NYP) ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੇ 36 ਤੋਂ 72 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੱਲਬਾਤ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਫਲਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ।

-ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ

ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਦਾਅ ਖੇਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਕੱਲੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨਾਲ

ਪ੍ਰੋ . ਡਾ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਰੱਤੂ
ਮੋ: 9478730156
ਉੱਘੇ ਲੇਖਕ ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ

ਪੰਜਾਬ ਅੱਜ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕੌਣੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਮੈਦਾਨ
ਆਪ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਈ ਸਿੱਧਾ ਚੈਲੰਜ ਹੈ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੀਤੀ

ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 2027 ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਭਾਜਪਾ ਇਕੱਲੀ ਲੜੇਗੀ — ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਕੋਣੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਨਵਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 2027 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪਾ) ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਐੱਸਏਡੀ) ਨਾਲ ਸੰਭਾਵਿਤ ਗਠਜੋੜ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਤਿਨ ਨਬੀਨ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਆਪਣੇ ਦਮ 'ਤੇ ਲੜੇਗੀ। ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਲੜੇਗੀ। ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਤਿਆਰੀਆਂ ਜ਼ੋਰਾਂ 'ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਅੱਜ ਇਸ ਐਲਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਲਹਿਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਐੱਸਏਡੀ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ "ਛੋਟਾ ਭਰਾ" ਵਾਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦਮ 'ਤੇ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 117 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਮ 'ਤੇ ਲੜੇਗੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਏਗੀ।

ਅੱਜ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਿਆਂ ਵੇਖੀਏ ਕਿ ਕੀ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਗੇਮ ਚੇਂਜਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੌਣ ਉਸ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਅੱਜ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਨਿਤਿਨ ਨਬੀਨ ਦਾ ਬਿਆਨ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਇੱਕ ਰਣਨੀਤਕ ਬਦਲਾਅ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਐੱਸਏਡੀ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜੂਨੀਅਰ ਪਾਰਟਨਰ ਵਜੋਂ ਰਹੀ ਸੀ। 2022 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇ 73 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਲੜ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ 2 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ 6.6 ਫੀਸਦੀ ਰਿਹਾ। 2024 ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਸੀਟ ਨਾ ਜਿੱਤੀ, ਪਰ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ ਵੱਧ ਕੇ 18.56 ਫੀਸਦੀ ਹੋ ਗਿਆ — ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ 9.63 ਫੀਸਦੀ (2019) ਸੀ। ਇਸ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ ਵਧਣ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲੀ ਲੜ ਕੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਸੀਮਤ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਸਮੇਤ ਪੇਂਡੂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਵਨੀਤ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 2022 ਅਤੇ 2024 ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਘੱਟ ਫਰਕ ਨਾਲ ਕਈ ਸੀਟਾਂ ਗੁਆਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ 2022 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੇ 42.01 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟ ਨਾਲ 92 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ, ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ 22.98 ਫੀਸਦੀ ਨਾਲ 18 ਸੀਟਾਂ ਅਤੇ ਐੱਸਏਡੀ ਨੇ 18.38 ਫੀਸਦੀ ਨਾਲ 3 ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 6.6 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟ ਮਿਲੀ ਅਤੇ 2 ਸੀਟਾਂ। 2024 ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ 18.56 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਸੀਟ ਨਾ ਜਿੱਤੀ। ਇਸ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ ਵਧਣ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 2027 ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 20-30 ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਤਾਕਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਲੰਧਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ 2024 ਵਿੱਚ ਕਈ ਅਸੈਂਬਲੀ ਸੈਗਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਲੀਡ ਲਈ ਸੀ ਪਰ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਪਕੜ ਘੱਟ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੀਟ ਨਾ ਜਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸਮਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 3 ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਜਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਇੱਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਅੱਜ ਜੇਕਰ ਭਾਜਪਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲੜਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 25-30 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਪੱਖ ਵਜੋਂ ਉਭਰ ਸਕੇ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ 18-19 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਐੱਸਏਡੀ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ: ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਮਝੌਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਐੱਸਏਡੀ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਮ 'ਤੇ ਲੜਨਗੇ।

ਅੱਜ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਮਝੌਤੇ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਛੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਭਾਜਪਾ ਛੋਟੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਓਬੀਸੀ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਬੇਸ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਇੱਕਲੇ ਲੜਨਾ ਔਖਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਧਰਮੀ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਹੁ-ਕੋਣੀ ਰੂਪ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇੱਕਲੇ ਲੜਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨਾਲ 2027 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਬਹੁ-ਕੋਣੀ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਆਪ, ਕਾਂਗਰਸ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ — ਚਾਰ ਵੱਡੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਆਪਣੇ ਦਮ 'ਤੇ ਲੜਨਗੀਆਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਔਖਾਈ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਗੇਮ ਚੇਂਜਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਵਧਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਯੁਵਕਾਂ, ਓਬੀਸੀ ਅਤੇ ਡਾਲਿਟ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਵਧਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਅੱਜ ਜੇਕਰ ਭਾਜਪਾ 20-25 ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਪੱਖ ਵਜੋਂ ਉਭਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਗਠਜੋੜ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਤਾਂ ਇਸ ਐਲਾਨ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐੱਸਏਡੀ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਕਸ ਬਦਲਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਯੁਵਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਰਗ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਆਪ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਬਦਲਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਆਵੇਗੀ।

ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਖੇਡ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਇੱਕਲੇ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਬਹੁ-ਕੋਣੀ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਗੇਮ ਚੇਂਜਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਔਖਾਈਆਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹਨ।

ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੋਰ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਅੱਜ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਇਕੱਲੇ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਲਹਿਰ ਆਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਵੇਖਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਰਹਿਮ !

ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਵੈਤ
98147 34035

ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਾਲ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 14 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੋਲ ਰਹਿਮ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਪੀਲ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਤੇ ਹਵਾਰਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਸੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ। ਹਵਾਰਾ ਮੈਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਚੁਣੌਤੀ ਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਤਾਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ । ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਖਿਚਾਈ । ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਉਤੇ ਛੱਡਿਆ ।

ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਮਾਡਲ ਜੇਲ੍ਹ ਬੁੜੈਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਹੱਤਿਆ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਇੱਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਲਈ ਕਵਰ ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ ਸਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਆੜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੋਆਣਾ ਅਤੇ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਨਾਲ ਪਈ ਸੀ। ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਸੱਚ ਉਤੇ ਖੜਨ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਹੈ। ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਨਰਮ, ਤਬੀਅਤ ਵਿੱਚ ਹਲੀਮੀ, ਭਾਵਕ ਤਾਸੀਰ ਪਰ ਸਖਤ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣਾ ਵੀ ਜਾਣਦੈ।

ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੇਲੇ ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਹਵਾਰਾ ਦੋ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਜੱਜ ਦੇ ਮੂਹਰੇ ਹਿੱਕ ਤਾਣ ਕੇ ਖੜ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਸੀ ਸਗੋਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਤਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ। ਦੋ ਬਰੀ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।

ਭਾਈ ਹਵਾਰਾ ਨੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤਾਉਮਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਭਾਵ ਕਿ ਉਹ ਆਖ਼ਰੀ ਦਮ ਤੱਕ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਬੰਦ ਰਹਿਣਗੇ। ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਰੱਸਾ ਚੁੰਮਣ ਲਈ ਉਦੋਂ ਵੀ ਕਾਹਲ ਵਿੱਚ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਵੀ ਉਹ ਤਾਂਘ ਹੈ। ਭਾਈ ਹਵਾਰਾ ਨੂੰ ਤਿਹਾੜ ਜੇਲ੍ਹ ਦਿੱਲੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਮਾਡਲ ਜੇਲ੍ਹ ਬੁੜੈਲ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰਚ 2012 ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੀ ਫ਼ਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਕਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਕੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉੱਪਰ ਮੋਹਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਲੱਗਣੀ ਹੋਵੇ। ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਸਿਆਸੀ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੀ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੋ ਹਫਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਲਈ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ 29 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 15 ਸਾਲ ਉਸਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੀ ਕਾਲ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਿਤਾਏ ਹਨ। ਕਾਲ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਨਿਤ ਨਿਤ ਦਾ ਮਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜਸਟਿਸ ਬਿਕਰਮ ਨਾਥ, ਜਸਟਿਸ ਸੰਦੀਪ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਵਿਜ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜਵਾਬ ਦਾਵਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੀਲ ਬੰਦ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਅਵਾ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਮੁਕਲ ਰੋਹਤੋਗੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰਚ 2012 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਦਾਖ਼ਲ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਅਜੇ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਪਈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੀ 2023 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 24 ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਅੱਗੇ ਪਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਹਫਤਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ 16 ਹੋਰ 31 ਅਗਸਤ 1995 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਗੇਟ ਉੱਤੇ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ।

ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੇ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਉਹ ਤਾਂ ਫ਼ਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਟਕਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਦਰ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਰੱਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਕੀਲ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਆਪ ਜਾ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਮਾਰਨ ਵਰਤ ਖੁਲ੍ਹਵਾਇਆ ਸੀ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਕੀਲ ਧਾਮੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਫ਼ਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੋਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਇਸ ਵੇਲੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀ ਫੇਰੀ ਉੱਤੇ ਹਨ।

ਇੱਥੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਉਸ ਬਿਆਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਉੱਤੇ ਪਛਤਾਵਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤੁੱਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੇਲੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਕਹਿ ਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨਾਂ ਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਮੁਲਕ ਦੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਮੁਲਕ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਕਹਿ ਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਹੱਸ ਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਗੇ। ਇਹੋ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ

ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੂੰ ਫ਼ਾਂਸੀ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਾਸਤੇ ਸੁਖਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਤਲ ਬਾਰੇ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸੀ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਦੀ ਖਹਿ ਕੇ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਫ਼ਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਠੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਹਿਰ ਖੜੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਵੀ ਫ਼ਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੂਹਰੀ ਫਸ ਗਈ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘਣਾ ਵੀ ਸੋਚ ਕੇ ਪਿਆ ਕਰਨੈ। ਸਰਕਾਰ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਲਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀ ਵੈਰ ਹੋਇਆ! ਪੰਜਾਬੀ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਰ ਮਿਟਣ ਵਾਲੀ ਕੌਮ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਵੇਲੇ ਮੁਲਕ ਲਈ 80 ਫ਼ੀਸਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਹੀ 'ਦੋ ਪੈਰ ਘੱਟ ਤੁਰਨਾ ਤੁਰਨਾ ਮੜਕ ਦੇ ਨਾਲ' ਹੈ।

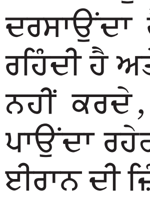

ਵਿੰਕਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਾ
9501477889

ਵਿਦਿਅਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਦਖ਼ਲ
ਇੱਕਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਤੀਜੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮੋੜ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਇਕਾਗਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿੱਧੀ ਜੰਗ ਛਿੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਯੂਨੈਸਕੋ ਦੀ 'ਗਲੋਬਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ ਰਿਪੋਰਟ 2026' ਨੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਫ਼ੋਨਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਦੁੱਗਣੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ 24 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਮੋਬਾਈਲ ਨੂੰ ਕਲਾਸਰੂਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਉੱਥੇ 2026 ਤੱਕ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 58 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤਬਦੀਲੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੁਣ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੋਵਿਡ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਬੇਮੁਹਾਰ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਪਹੁੰਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਕੇ ਮੁੜ ਅਸਲ ਸੰਵਾਦ ਵੱਲ ਮੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨੀਤੀਗਤ ਬਦਲਾਅ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅੰਕੜੇ : ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ਰਾਂਸ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਮਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਮੁਕੰਮਲ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੰਯੁਕਤ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ (UK) ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਕੂਲ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਣ। ਯੂਨੈਸਕੋ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ 114 ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਜਰਮਨੀ ਵਰਗੇ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਹਿਮ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ ਹੁਣ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲਰਨਿੰਗ ਆਊਟਕਮਜ਼ ਭਾਵ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਨੀਤੀਗਤ ਤਬਦੀਲੀ ਹੈ ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮਾਨਸਿਕ ਇਕਾਗਰਤਾ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਸਬੰਧ: ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤਰਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨਾਂ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੋਬਾਈਲ ਫ਼ੋਨ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਲਗਾਤਾਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚੋਂ ਮੋਬਾਈਲ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਲੈਕਚਰ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਉਤਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਧਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਨੰਬਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਟੀਕਲ ਥਿੰਕਿੰਗ ਭਾਵ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰ: ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮੋਬਾਈਲ ਫ਼ੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀਆਂ ਅਭਿਆਸੀ ਤੁਲਨਾਵਾਂ, ਸਾਈਬਰ ਬੁਲਿੰਗ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਾਹੌਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ 'ਲਾਈਕਸ' ਅਤੇ 'ਵਿਊਜ਼' ਦੀ ਦੌੜ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ, ਡਿਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇਪਣ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਅਸਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਕ੍ਰੀਨ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਆਭਾਸੀ ਦੁਨੀਆ 'ਤੇ। ਇਹ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਮਾਹੌਲ: ਸਕੂਲ ਸਿਰਫ਼ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵੀ ਹਨ। ਮੋਬਾਈਲ ਫ਼ੋਨਾਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ, ਖੇਡਣ ਅਤੇ ਟੀਮ ਵਰਕ ਵਰਗੇ ਗੁਣ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ 'ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਆਈਸੋਲੇਸ਼ਨ' ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਮੁਕਤ ਸਮਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸਤੀ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਅਸਲ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਡਾ ਸੁਧਾਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਫ਼ੋਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨਾਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਧਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸੰਬੰਧ ਮੁੜ ਸਥਾਪਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਮਾਹੌਲ ਹੀ ਵਧੀਆ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਮੋਬਾਈਲ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ 'ਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਸਰ : ਮੋਬਾਈਲ ਫ਼ੋਨ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਵੀ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਕ੍ਰੀਨ ਟਾਈਮ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਦਬਾਅ ਘਟਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬੱਚੇ ਬ੍ਰੇਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਰੀਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੇਡਾਂ ਜਾਂ ਸੈਰ ਕਰਨ ਵੱਲ ਰੁਚਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਅਤੇ ਮੋਟਾਪੇ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨੀਂਦ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਜੋ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਫ਼ੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦਿਨਚਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਆਵੇਗਾ ਜੋ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਪਾੜਾ ਅਤੇ ਨੀਤੀਗਤ ਚੁਣੌਤੀਆਂ : ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਮਸਲਾ ਹੋਰ ਵੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੁਣ 85 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਸਮਾਰਟਫ਼ੋਨ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਪਰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਇਕਸਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਰਗੇ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਮਾਰਚ 2026 ਤੋਂ ਸਟੇਟ-ਵਾਈਡ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਦਲੇਰਾਨਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਰਾਜ ਅਜੇ ਵੀ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਸੀਂ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਨੂੰ ਰੋਕ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਡਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾ ਸਕੇ। ਖ਼ਾਸਕਰ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨੀਤੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ।

ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ : ਯੂਨੈਸਕੋ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣਾ ਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਿਖਾਉਣ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਫ਼ੋਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਾਂਗੇ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਫਿਰ ਉਸੇ ਗ਼ਲਤ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚੱਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ 'ਸਮਾਰਟ ਯੂਜ਼ੇਜ' ਦੇ ਪਾਠ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਪਰਖਣ, ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਸਕ੍ਰੀਨ ਟਾਈਮ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅੱਜ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ : ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਤਾਂ ਹੀ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮਾਪੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ। ਅਕਸਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸਖ਼ਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਘਰ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਹੀ ਬੱਚੇ ਘੰਟਿਆਂਬੱਧੀ ਫ਼ੋਨਾਂ 'ਤੇ ਜੁੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਪਾਬੰਦੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ 'ਨੋ-ਟੈਕ ਜ਼ੋਨ' ਜਾਂ 'ਨੋ-ਟੈਕ ਟਾਈਮ' ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਫ਼ੋਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਸਾਲ ਬੱਚੇ ਦੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸੁਮੇਲ ਹੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਿਤ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਲੋੜ : ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਫ਼ੋਨਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣਾ ਅੱਜ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਲੋੜ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਯੂਨੈਸਕੋ ਦੀ 2026 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਾਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਨਾ ਸੰਭਲੇ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਆਪਣੀ ਮੌਲਿਕ ਸੋਚ ਅਤੇ ਇਕਾਗਰਤਾ ਗੁਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਕੱਟਣਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਵਾਦ, ਇਕਾਗਰਤਾ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ, ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਭਵਿੱਖ ਸਿਰਜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਾਲਕ ਹੋਣਗੇ।

ਲੇਖਕ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ:
ਇਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਾਡੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਕਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੀਡੀਆ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਚਿੰਤਕ ਵਜੋਂ ਸਾਡਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਵਾਦ ਛੇੜੀਏ।

ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਬਿਨਾਂ ਪੀ.ਯੂ.ਸੀ. ਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ ਪੈਟਰੋਲ-ਡੀਜ਼ਲ

'ਪੀ.ਯੂ.ਸੀ. ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਾਲਣ ਨਹੀਂ' ਨਿਯਮ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ: ਰੇਖਾ ਗੁਪਤਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ): ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰੇਖਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ 'ਪੀਯੂਸੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਾਲਣ ਨਹੀਂ' ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ। ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲ ਪਿਛਲੇ ਦਸੰਬਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਈ ਵਾਹਨ ਵੈਧ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ (ਪੀਯੂਸੀ) ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰੇਖਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਠੋਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਹੈ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵਾਤਾਵਰਣ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਉਪਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ

ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਾਲਣ (ਤੇਲ) ਸਿਰਫ਼ ਵੈਧ ਪੀਯੂਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਾਲੇ ਵਾਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪਾਂ ਅਤੇ ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਹਨ ਵੈਧ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਪੱਧਰ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ।'

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ, ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੁਤਾਹੀ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਹਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਸਮੁੰਦਰੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਕਾਰਨ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਝੱਲਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ 500 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ): ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੁੰਦਰੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਕਾਰਨ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਲਗਪਗ 500 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਧੀ ਜੰਗ ਰੁਕ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਈਰਾਨ ਉੱਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਲਗਾਤਾਰ ਕੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਸਕੱਤਰ ਕੈਰੋਲੀਨ ਲੀਵਿਟ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ 'ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਇਕਨਾਮਿਕ ਫਿਊਰੀ' (ਆਰਥਿਕ ਜੰਗ) ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਈਰਾਨ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ

ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ 500 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਈਰਾਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਉਸ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿੱਤੀ ਦਬਾਅ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਲੀਵਿਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਗਬੰਦੀ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਸਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਇਸ ਲਈ ਵਧਾਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰਵੱਈਆ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਪਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਈਰਾਨ ਕਦੇ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਲਈ ਪਰਮਾਣੂ ਬੰਬ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਵੀ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਈਰਾਨ ਦੇ ਰਵੱਈਏ 'ਤੇ ਤਿੱਖਾ ਹਮਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਈਰਾਨ ਹੁਣ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਮਰਿਆਦਾ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਈਰਾਨ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਦੇ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਜਲ ਸੈਨਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਾਕੂਆਂ ਦੇ ਟੋਲੇ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖਾਸ ਸਮੁੰਦਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਈਰਾਨ ਦੀਆਂ ਹਾਲੀਆ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਾਕੂਆਂ' ਵਾਲੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਹਨ।

ਲੀਵਿਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਨਾ ਸਿਰਫ ਈਰਾਨ ਫੌਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਬੀਤਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਪਲ ਨਾਲ ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।'

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਈਰਾਨ ਦੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਦੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਈਰਾਨ ਦੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਆਵਾਜਾਈ (ਆਉਣ-ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ) 'ਤੇ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਹੈ।ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਹੀ ਈਰਾਨ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਦਬਾਅ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਈਰਾਨ ਦੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਦੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਈਰਾਨ ਦੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਆਵਾਜਾਈ (ਆਉਣ-ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ) 'ਤੇ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਹੀ ਈਰਾਨ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਦਬਾਅ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਤੇਲ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਵਾਧੇ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ 'ਅਫ਼ਵਾਹ', ਨਹੀਂ ਵਧਣਗੇ ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੇ ਭਾਅ

ਦਾਅਵਾ; ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਪੈਟਰੋਲ 'ਤੇ ਲਗਪਗ 20 ਰੁਪਏ ਤੇ ਡੀਜ਼ਲ 'ਤੇ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਦਾ ਘਾਟਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ): ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਭਾਰੀ ਉਛਾਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਕੋਈ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਖ਼ਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ 25 ਤੋਂ 28 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫ਼ਾਰਮ 'ਐਕਸ' (ਪਹਿਲਾਂ ਟਵਿੱਟਰ) 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਜਵੀਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਪੈਟਰੋਲ 'ਤੇ ਲਗਪਗ 20

ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ 'ਤੇ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਦਾ ਘਾਟਾ ਸਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਸਥਿਰ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਸੁਜਾਤਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਕਾਰਨ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੱਚਾ ਤੇਲ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸਥਿਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜੋ ਤੇਲ 70 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਬੈਰਲ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਮਹੀਨੇ 113 ਡਾਲਰ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਭਾਰੀ ਵਾਧੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਆਮ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਨਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।'

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰੈਲ 2022 ਤੋਂ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕੋਟਕ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨਲ ਇਕੁਇਟੀਜ਼ ਦੀ ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ 'ਗੁਮਰਾਹਕੁਨ' ਅਤੇ 'ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ' ਦੱਸਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਣ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨਹੀਂ ਵਧੀਆਂ।

ਰਸੋਈ ਗੈਸ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁਲਾਈ 2023 ਤੋਂ ਅਪਰੈਲ 2026 ਦਰਮਿਆਨ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰਸੋਈ ਗੈਸ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ 102 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ 17 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੀ ਕਮੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਨੋਟਿਸ; ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਆਡਿਟ ਦੇ ਹੁਕਮ

ਐਨ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ.ਦੀ ਥਾਂ ਨਿੱਜੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ): ਕੌਮੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਐਨ.ਐਚ.ਆਰ.ਸੀ.) ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਾਉਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਦਾ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਡਿਟ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਸੀ.ਬੀ.ਐੱਸ.ਈ. ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਗਾਉਣ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ

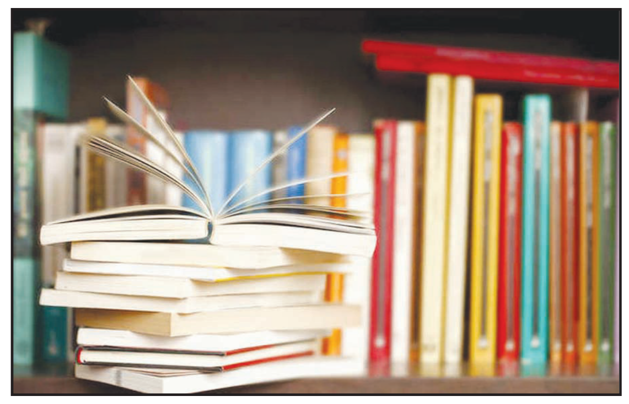

ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ 15 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ. ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕਈ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਐਨ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ. ਦੀਆਂ ਸਸਤੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਲੁੱਟ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਗਾਉਣਾ 'ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ' (ਆਰ.ਟੀ.ਈ.) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ 2020 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਕਈ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਵਿਰੁੱਧ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਸਸਤੀ ਅਤੇ ਸਭ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਲੁੱਟ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਬੀਕਾਜੀ ਦੇ ਸੀ.ਐਮ.ਡੀ. ਸ਼ਿਵਰਤਨ ਅਗਰਵਾਲ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ

ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸਰਜਰੀ ਲਈ ਗਏ ਸਨ ਚੇਨਈ

ਚੇਨਈ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ): ਬੀਕਾਜੀ ਦੇ ਸੀਐਮਡੀ ਸ਼ਿਵਰਤਨ ਅਗਰਵਾਲ (74) ਦਾ ਅੱਜ ਚੇਨਈ ਵਿੱਚ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸਰਜਰੀ ਲਈ ਚੇਨਈ ਗਏ ਸਨ। ਅੱਜ ਅਚਾਨਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲਏ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਦਾ ਬਾਈਪਾਸ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸ਼ਿਵਰਤਨ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਬੀਕਾਨੇਰ ਦੇ ਸਰਦੂਲਗੰਜ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਿਵਰਤਨ 10 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਚੇਨਈ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼ਿਵਰਤਨ ਅਗਰਵਾਲ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ 7:30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬਿਮਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਗੜ ਗਈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਸ਼ਿਵਰਤਨ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ 1993 ਵਿੱਚ ਬੀਕਾਨੇਰ ਵਿੱਚ ਬੀਕਾਜੀ ਬ੍ਰਾਂਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਇਹ ਹੁਣ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਫੂਡ ਬ੍ਰਾਂਡ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਤਰ ਰੇਲਵੇ

ਖੁਲੀ ਟੈਂਡਰ ਸੂਚਨਾ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫ ਤੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੁੱਖ ਯਾਂਤ੍ਰਿਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਉੱਤਰ ਰੇਲਵੇ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਭਵੀ ਅਤੇ ਸਖਸ਼ਮ ਟੈਂਡਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ "ਦੋ ਲਿਫਾਫਿਏ ਪ੍ਰਣਾਲੀ" ਵਿਚ ਹੇਠਾ ਲਿਖੇ ਕੰਮ ਲਈ ਈ-ਟੈਂਡਰਾ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

1	**ਕੰਮ ਦਾ ਨਾਮ :** ਲਖਨਊ ਡਵੀਜਨ ਦੇ ਕੋਚਿੰਗ ਡਿਪੋ / ਅਯੋਧਿਆ ਕੈਂਟ ਅਤੇ ਕੋਚਿੰਗ ਡਿਪੋ / ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ / ਸੰਗਮ ਵਿਚ ਸੀਐਨਸੀ ਅੰਡਰ ਫਲੋਰ ਵਹੀਲ ਲੇਥ, ਅੰਬਾਲਾ ਡਵੀਜਨ ਦੇ ਆਰਓਐਚ ਡਿਪੋ / ਅੰਬਾਲਾ ਅਤੇ ਆਰਓਐਚ ਡਿਪੋ / ਖਾਨਆਲਾਮਪੁਰਾ ਵਿਚ ਸੀਐਨਸੀ ਪੋਰਟਲ ਵਹੀਲ ਲੇਥ, ਅਤੇ ਮੈਕੇਨਿਕਲ ਵਰਕਸ਼ਾਪ / ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਵੈਗਨ ਕੇਯਰ ਸੈਂਟਰ / ਤੁਗਲਕਾਬਾਦ ਵਿਚ ਸੀਐਨਸੀ ਸਰਫੇਸ ਵਹੀਲ ਲੇਥ ਦੀ ਆਪੂਰਤੀ, ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਕਮੀਸ਼ਨਿੰਗ
2	**ਕੰਮ ਜਗ੍ਹਾਂ :** ਉੱਤਰ ਰੇਲਵੇ
3	**ਕੰਮ ਸਮਾਂ :** 12 ਮਹੀਨੇ
4	**ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ ਰਾਸ਼ੀ :** ਰੁਪਏ 60,58,03,408.02 (ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.@18% ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਹਿਤ)
5	**ਬਿਆਨਾ ਰਾਸ਼ੀ (ਆਨਲਾਈਨ ਜਮਾਂ ਕਰਨ ਲਈ) :** ਰੁਪਏ 1,21,16,100/-
6	**ਈ-ਟੈਂਡਰ ਪ੍ਰਪੱਤਰ ਦਾ ਮੁਲ :** ਨਹੀਂ
7	**ਈ-ਟੈਂਡਰ ਪ੍ਰਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾਂ :** ਵੈੱਬਸਾਈਟ www.ireps.gov.in
8	**ਈ-ਟੈਂਡਰ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ :** ਮਿਤੀ 17.04.2026 ਤੋਂ 08.05.2026 ਤਕ
9	**ਈ-ਟੈਂਡਰ ਪ੍ਰਪੱਤਰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ (ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਉਤੇ) :** ਮਿਤੀ 08.05.2026, 15:00 ਵਜੇ
10	**ਈ-ਟੈਂਡਰ ਪ੍ਰਪੱਤਰ ਖੁਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ (ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਉਤੇ :** ਮਿਤੀ 08.05.2026, 15:00 ਵਜੇ ਜੇਕਰ ਟੈਂਡਰ ਖੋਲੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਛੁਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਟੈਂਡਰਾ ਅਗਲੇ ਕੰਮ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਉਤੇ ਹੀ ਖੋਲੀ ਜਾਵੇਗੀ।
11	**ਈ-ਟੈਂਡਰ ਪ੍ਰਪੱਤਰ ਖੁਲਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾਂ :** ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਫਤਰ, ਉੱਤਰ ਰੇਲਵੇ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਨੰ: 582-M/155/NR-2026-WT-CNC Wheel Lathes ਮਿਤੀ : 20.04.2026 1348/2025

ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਮੁਸਕਾਨ ਦੇ ਨਾਲ

ਉੱਤਰਾਖੰਡ 'ਚ ਸੜਕ ਹਾਦਸਾ, ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਤੋਂ ਪਰਤ ਰਹੇ 8 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ 'ਚ ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਮੁੜ ਰਿਹਾ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ

ਟਿਹਰੀ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ): : ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਟਿਹਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਚੰਬਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੇ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ ਅੱਠ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਚੰਬਾ-ਕੋਟੀ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵਾਪਰਿਆ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਬੋਲੈਰੋ ਕੈਂਪਰ ਗੱਡੀ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਕੇ ਡੂੰਘੀ ਖੱਡ ਵਿੱਚ ਜਾ ਡਿੱਗੀ। ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਲੈਰੋ ਗੱਡੀ (ਯੂਕੇ 09 ਟੀਏ 1799) ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਤੋਂ ਘੰਸਾਲੀ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਟਿਹਰੀ ਦੀ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ.

ਸ਼ਵੇਤਾ ਚੌਬੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੱਡੀ ਸਵਾਰ ਹਰਿਦੁਆਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੁਖਦਾਇਕ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਰਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਇਹ ਲੋਕ ਮੁੜ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੁਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇਸ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਿਹਤਰ ਇਲਾਜ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਰੁਦਰਪ੍ਰਯਾਗ ਵਿੱਚ ਖੱਡ 'ਚ ਡਿੱਗੀ ਕਾਰ, 3 ਜਿਗਰੀ ਯਾਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਬਰਾਮਦ ਜਦਕਿ ਤੀਜੇ ਦੀ ਭਾਲ ਜਾਰੀ

ਰੁਦਰਪ੍ਰਯਾਗ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ): ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਰੁਦਰਪ੍ਰਯਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰ ਕੰਟਰੋਲ ਗੁਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 250 ਮੀਟਰ ਡੂੰਘੀ ਖੱਡ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਗਈ। ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਕੇਦਾਰਨਾਥ ਹਾਈਵੇਅ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਾਪਰਿਆ। ਕਾਰ (ਯੂਕੇ 13ਟੀਏ 1991) ਭੀਰੀ ਤੋਂ ਔਰਿੰਗ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।ਹਾਦਸਾ ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਮਦਦ ਰਾਤ 10 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੀ ਪਹੁੰਚੀ। ਜਦੋਂ ਤਿੰਨੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਘਰ ਨਹੀਂ ਪਰਤੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਟਰੇਸ ਕਰਵਾਈ,ਜੋ ਹਾਈਵੇਅ ਦੇ ਨੇੜੇ ਭੀਰੀ-ਕਾਕੋਲਾ ਮੋਟਰਵੇਅ ਤੋਂ ਇੱਕ ਬ੍ਰਾਂਚ ਰੋਡ 'ਤੇ ਮਿਲੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਝਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਖਿੱਚਣ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲੇ। ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੁਰੰਤ ਉਖੀਮਠ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਪਹੁੰਚੀ,

ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕਾਰ ਕਾਫ਼ੀ ਡੂੰਘੀ ਖੱਡ ਵਿਚ ਸੀ।ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਐਸ.ਡੀ.ਆਰ.ਐਫ.ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗੀ। ਐਸ.ਡੀ.ਆਰ.ਐਫ. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟੀਮ ਨੇ ਅਗਸਤਯਮੁਨੀ ਚੌਕੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਧਰਮਿੰਦਰ ਪੰਵਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਟੀਮ ਤੁਰੰਤ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ। ਐਸਡੀਆਰਐਫ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਖੱਡ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਦੀ ਭਾਲ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਤਿੱਖੀਆਂ ਚੱਟਾਨਾਂ ਅਤੇ ਢਲਾਣ ਕਾਰਨ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕਤਲ, 4 ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਅਲੀਗੜ੍ਹ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ): ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਲ ਕੰਬਾਊ ਵਾਰਦਾਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੁੱਥੀ ਸੁਲਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਗੁਆਂਢੀ ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਰੋਤਮ ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਰੋਤਮ ਸਿੰਘ ਸੋਮਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਲਾਪਤਾ ਸਨ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸੀ.ਬੀ.ਐਸ.ਈ. ਵੱਲੋਂ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਦੂਜੀ ਬੋਰਡ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਡੇਟਸ਼ੀਟ ਜਾਰੀ

15 ਮਈ ਤੋਂ 21 ਮਈ ਤਕ ਹੋਣਗੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ; ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਅੰਕ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਮਿਲੇਗਾ ਮੌਕਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ): ਸੈਂਟਰਲ ਬੋਰਡ ਆਫ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (ਸੀਬੀਐਸਸਈ) ਨੇ ਸਾਲ 2026 ਲਈ 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਦੂਜੀ ਬੋਰਡ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਡੇਟਸ਼ੀਟ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ 15 ਮਈ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ 21 ਮਈ ਤੱਕ ਚੱਲਣਗੀਆਂ। ਬੋਰਡ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡੇਟਸ਼ੀਟ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਡਾ. ਸੰਯਮ ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੇ ਡੇਟਸ਼ੀਟ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀਬੀਐਸਈ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੋਂ ਹੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ।

ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 15 ਮਈ ਨੂੰ ਗਣਿਤ (ਸਟੈਂਡਰਡ ਅਤੇ ਬੇਸਿਕ) ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। 16 ਮਈ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ, 18 ਮਈ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ, 19 ਮਈ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ,

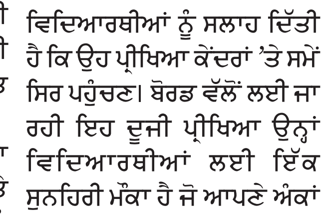

ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, 20 ਮਈ ਨੂੰ ਪੇਂਟਿੰਗ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਆਈਟੀ ਅਤੇ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ, 21 ਮਈ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ।ਸਾਰੀਆਂ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਸਵੇਰੇ 10:30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 1:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਬੋਰਡ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਹੁੰਚਣ। ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਇਹ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਹਨ।

ਪੂਰੇ ਹਫ਼ਤੇ ਕਹਿਰ ਵਰ੍ਹਾਏਗੀ ਗਰਮੀ !

ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ, ਮੱਧ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀਟਵੇਵ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਾ 42 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅਗਲੇ ਚਾਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ, ਮੱਧ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀਟਵੇਵ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਈਐਮਡੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 24 ਅਤੇ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਹੀਟਵੇਵ ਦਾ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (23-26 ਅਪ੍ਰੈਲ), ਰਾਜਸਥਾਨ (24-26 ਅਪ੍ਰੈਲ), ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (23-26 ਅਪ੍ਰੈਲ), ਵਿਦਰਭ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ (24-27 ਅਪ੍ਰੈਲ) ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਗੰਗਾ ਦੇ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ (22-23 ਅਪ੍ਰੈਲ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਤੋਂ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਲਈ ਹੀਟਵੇਵ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਸਮ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਖੁਸ਼ਕ ਰਹਿਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਾਪਮਾਨ ਹੋਰ ਦੋ ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਵਧਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

ਉੱਤਰੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ 23-25 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਹੀਟਵੇਵ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜਤਾਈ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਗੜਬੜੀ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਉੱਚੇ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਲਕੀ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਸਥਿਤ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 25 ਤੋਂ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਗਰਜ-ਚਮਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਡਿੱਗਣ ਲਈ 'ਯੈਲੋ ਅਲਰਟ' ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਸਮ ਖੁਸ਼ਕ ਰਹੇਗਾ। 25 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਬੱਦਲ ਛਾਏ ਰਹਿਣਗੇ

ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹਰਿਆਣਾ ਕੈਬਨਿਟ ਦੀ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ

➢ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ➢ ਗਰੁੱਪ ਡੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਲਿਆਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਹਰਿਆਣਾ ਕਲੇਰੀਕਲ ਸਰਵਿਸੇਜ਼ ਬਿੱਲ

ਪੰਚਕੂਲਾ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਕੈਬਨਿਟ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2026 ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਗਰੁੱਪ-ਡੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਹਰਿਆਣਾ ਕਲੇਰੀਕਲ ਸਰਵਿਸੇਜ਼ ਬਿੱਲ ਲਿਆਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਅਦ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫ੍ਰੈਂਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਬਨਿਟ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਾਮਨ ਕੇਡਰ ਦੇ ਗਰੁੱਪ-ਡੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਿਯਮ ਬਨਾਉਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਹੈ। ਕਾਮਨ ਕੈਡਰ ਗਰੁੱਪ-ਡੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਰਵਿਸ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਲਰਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਏਲਿਜੀਬਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਕਲੇਰੀਕਲ ਸਰਵਿਸੇਜ਼ (ਰਿਕਰੂਟਮੈਂਟ ਐਂਡ ਕੰਡੀਸ਼ੰਨਸ ਆਫ ਸਰਵਿਸ) ਬਿੱਲ, 2026 ਦੇ ਮਸੌਦੇ ਨੂੰ ਮੰਜੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਡ੍ਰਾਫਟ ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਕਲਕਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਲਈ ਗਰੁੱਪ ਡੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਕੋਟੇ ਨੂੰ 20 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ 30 ਫੀਸਦੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, 5 ਫੀਸਦੀ ਐਕਸ ਗ੍ਰੇਸ਼ਿਆ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਲੋਕਸਭਾ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਉਡਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਸਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੁਚਲਿਆ। ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁੱਝ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਚਿਹਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਚਰਿੱਤਰ ਮਹਿਲਾ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਦਾ ਲੋਭੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਮਾੜੀ ਸੋਚ ਉਜਾਗਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਭਾਰਤ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਸਹਿਭਾਗਤਾ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਉਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਛੋਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਣ ਨੂੰ ਸਰਵੋਚ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇਵਜੋ ਅੱਜ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸਾਲ 2015 ਵਿੱਚ ਪਾਣੀਪਤ ਦੀ ਭੂਮੀ ਤੋਂ ਬੇਟੀ ਬਚਾਓ-ਬੇਟੀ ਪੜਾਓ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਢੇ 11 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਣ ਦੀ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਸਿਰਫ ਮਜਬੂਤ ਅਗਵਾਈ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਉਦਯੋਗ, ਮੈਡੀਕਲ, ਸਿਖਿਆ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਖੇਡ ਵਰਗੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਐਕਸੀਲੈਂਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੁੜੀਆਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਸੇਨਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮਹਤੱਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਹਰ ਘਰ ਪਖਾਨੇ ਵਰਗੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਮਜਾਕ ਉੜਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ, ਗਰਿਮਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆਤ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਸੀ। ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਵਾਸ ਯੋ੧ਨਾ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਸਪਨੇ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਲਗਭਗ 11 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 1 ਲੱਖ 60 ਹਜਾਰ ਮਕਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਅਤੇ ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਮੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਦਿਨ ਗੈਸ ਸਿਲੇਂਡਰ ਲਈ ਲਾਇਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਉੱਜਵਲਾ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੈਸ ਸਿਲੇਂਡਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਿਨ-ਤਿਨ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਤੋਂ ਪੀਣ ਦਾ ਪਾਣੀ ਲਿਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਤਾਂ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਲ ਤੋਂ ਸਾਫ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ 55 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਸਮਾਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਸਮੇ ਤਾਂ ਵਿਪੱਖ ਨੇ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਵਿਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਖੀਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਮਜੋਰ ਕਿਉਂ ਸਮਝਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵੀ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਵਿਪੱਖ ਸਿਰਫ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਰੋਜ ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਲ ਕੀ ਨਵਾਂ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਸਭ ਸਮਝ ਰਹੀ ਹੈ । ਪਿਛਲੇ ਸਾਡੇ 11 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਭਲਾਈ ਦੇ ਕਿਨ੍ਹੇ ਕੰਮ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਵਿਪੱਖ ਨੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵੀ ਕੰਮ ਦੀ ਸਲਾਂਘਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੁਬਾਨ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੋਦੀ ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਾਲਾਂ ਦੇਣ ਨਾਲ ਵਿਪੱਖ ਦੀ ਹੀ ਜੁਬਾਨ ਗੰਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਖੜੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰ ਰਹੇ

ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੁਆਲ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਪੱਖ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਨਕਾਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਵਿਪੱਖ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਖਤਰਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲ ਗਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 370, ਨਕਸਲਵਾਦ ਜਿਹੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਖੜੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅੱਜ 25 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਤਾਂ 25 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਲੋਕ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਆ ਗਏ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ ਰਾਓ ਨਰਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦ ਸ਼ਰਮਾ, ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਣਬੀਰ ਗੰਗਵਾ, ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਜਲ ਸਰੋਤ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀਮਤ ਸ਼ਰੁਤੀ ਚੌਧਰੀ, ਸੂਚਨਾ, ਜਨਸੰਪਰਕ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਨਿਦੇਸ਼ਕ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ) ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਵਰਸ਼ਾ ਖਾਂਗਵਾਲ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਜੇਟਲੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ।

ਸੈਂਸੈਕਸ ਅਤੇ ਨਿਫਟੀ ਮੂਧੇ ਮੂੰਹ ਡਿੱਗੇ, ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸ਼ੇਅਰ ਵੇਚੇ

ਮੁੰਬਈ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਭਾਰਤੀ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਬੰਬਈ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਸੂਚਕ ਅੰਕ 'ਸੈਂਸੈਕਸ' 532.83 ਅੰਕ ਹੇਠਾਂ ਆ ਕੇ 77,983.66 ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ 'ਨਿਫਟੀ' ਵੀ 175.75 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਨਾਲ 24,202.35 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਹੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਵਿੱਚ ਡਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਾ ਗ੍ਰਾਫ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ।ਮਾਹਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵੱਡੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜੰਗ ਅਤੇ ਈਰਾਨ-ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚਾਲੇ ਵਧਿਆ ਤਣਾਅ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੈਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਵਾਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ 'ਚ ਡਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਭਾਰਤੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ 'ਤੇ ਪਿਆ ਹੈ। ਬੈਂਕਿੰਗ, ਆਈ.ਟੀ. ਅਤੇ ਆਟੋ ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਆਈ ਇਸ ਅਚਾਨਕ ਗਿਰਾਵਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਤੀ ਮਾਹਰਾਂ ਨੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ। ਫਿਲਹਾਲ, ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਟਿਕੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਗਿਰਾਵਟ ਹੋਰ ਵਧਦੀ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਮਿਤ ਜੋਗੀ ਨੂੰ ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ. ਨੇਤਾ ਦੇ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਦਿੱਤੀ ਰਾਹਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ): ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਜ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਜੀਤ ਜੋਗੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਮਿਤ ਜੋਗੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਕੇ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ। ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2003 ਵਿਚ ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ. ਨੇਤਾ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਜੱਗੀ ਦੇ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਮਿਤ ਜੋਗੀ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੁਣ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ, ਸੰਦੀਪ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਵਿਜੇ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜੋਗੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।ਜੋਗੀ ਨੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੱਕ ਰੋਕੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ 4 ਜੂਨ 2003 ਨੂੰ ਰਾਏਪੁਰ ਵਿਚ ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ. ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਜੱਗੀ ਦੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਜੀਤ ਜੋਗੀ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਨ।ਜੱਗੀ ਦੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਅਮਿਤ ਜੋਗੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ 2007 ਵਿਚ ਇਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ 28 ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਮਾਣ: ਲੀਜ਼ਾ ਗਿੱਲ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮਹਿਲਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਨਿਕਲੀ ਇੱਕ ਹੋਣਹਾਰ ਵਕੀਲ ਹੁਣ ਦੱਖਣ ਦੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਜੱਜ ਰਹੀ ਜਸਟਿਸ ਲੀਜ਼ਾ ਗਿੱਲ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੌਲੀਜੀਅਮ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ 25 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣਗੇ। ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਸਟਿਸ ਧੀਰਜ ਸਿੰਘ ਠਾਕੁਰ ਦੇ 24 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਣਮੱਤਾ ਪਲ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਜੱਜ ਹਰਫੂਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਜਸਟਿਸ ਲੀਜ਼ਾ ਗਿੱਲ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਲਾਅ ਵਿਭਾਗ ਦੀ

ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਰਹੀ ਜਸਟਿਸ ਗਿੱਲ ਨੇ 1990 ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਵਕੀਲ ਆਪਣੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ, ਸਿਵਲ, ਸਰਵਿਸ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸਮੇਤ ਕਈ ਬੋਰਡਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵੀ ਕੀਤੀ।ਮਾਰਚ 2014 ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ 'ਤੇ ਬਤੌਰ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਗਭਗ 36 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਜਰਬੇ ਅਤੇ 11 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਸਟਿਸ ਗਿੱਲ ਦੀ ਇਹ ਉਚਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

ਕੇਦਾਰਨਾਥ ਦੀਆਂ ਬਰਫ਼ੀਲੀਆਂ ਵਾਦੀਆਂ 'ਚ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਸੈਲਾਬ ਉਮੜਿਆ, ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਟੁੱਟੇ ਰਿਕਾਰਡ

ਦੇਹਰਾਦੂਨ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ; ਸਾਲ 2020 ਅਤੇ 2021 ਵਿੱਚ ਕੋਵਿਡ ਕਾਰਨ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੀਮਤ ਰਹੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ 2022 ਵਿੱਚ ਲਗਪਗ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਭਗਤ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। 2023 ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਕੇ ਕਰੀਬ 24 ਹਜ਼ਾਰ ਅਤੇ 2024 ਵਿੱਚ 29 ਹਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ। 2025 ਵਿੱਚ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ 38 ਹਜ਼ਾਰ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਧਾਮ ਵਿੱਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ।ਕਪਾਟ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦੇ ਪਾਵਨ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇਦਾਰਨਾਥ ਮੰਦਰ ਨੂੰ 51 ਕੁਇੰਟਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਸੀ-ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਸਜਾਵਟ ਨੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਅਲੌਕਿਕ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਨਿਖਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੇਦਾਰਪੁਰੀ ਦੀਆਂ ਫ਼ਿਜ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜਦੇ ਵੈਦਿਕ ਮੰਤਰਾਂ, ਘੰਟੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੰਖਨਾਦ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੁਦ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਆਗਮਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

Printed, Published & Editied by Jaskirat Singh on behalf of Charhdikala Printing Press Pvt. Ltd. Patiala & Printed at I.G. Printers Press Pvt. Ltd., 104 D.S.I.D.C. Complex, Okhla Indl. Area, Phase-1, New Delhi Keeper Jagpal Singh Published at office of Daily Charhdikala 202, INS Bldg, Rafi Marg, New Delhi.
PRGI (RNI) Regd. No. 57283/1994 -Editor: Jaskirat Singh

ਜਸਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਐਡੀਟਰ, ਪ੍ਰਿੰਟਰ, ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ, ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਲਈ ਆਈ.ਜੀ. ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼ ਪ੍ਰੈਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ 104, ਡੀ.ਐਸ.ਆਈ.ਡੀ.ਸੀ. ਕੰਪਲੈਕਸ, ਔਖਲਾ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਏਰੀਆ, ਫੇਜ਼-1, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਕੀਪਰ ਜਗਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਛਪਵਾ ਕੇ ਦਫ਼ਤਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ 202, ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ. ਬਿਲਡਿੰਗ, ਰਫੀ ਮਾਰਗ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ।
PRGI (RNI) Regd. No. 57283/1994 -ਸੰਪਾਦਕ: ਜਸਕੀਰਤ ਸਿੰਘ

ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ.ਪੰਜਾਬੀ ਹੁਣ ਦੇਸ਼ ਪਰਤਦੇ ਹੀ ਬਣਵਾ ਸਕਣਗੇ ਓ.ਸੀ.ਆਈ.ਕਾਰਡ

ਸਰਕਾਰ ਨੇ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਟੇਅ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਤ ਕੀਤੀ ਖ਼ਤਮ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ): ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓਵਰਸੀਜ਼ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (ਓ.ਸੀ.ਆਈ.) ਕਾਰਡ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ । ਐਨ.ਆਰ.ਆਈਜ਼ ਨੂੰ ਹੁਣ ਓ.ਸੀ.ਆਈ. ਕਾਰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਭਾਰਤ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਓ.ਸੀ.ਆਈ. ਕਾਰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੂਲ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਓ.ਸੀ.ਆਈ. ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੂਲ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਲਾਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੂਲ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਓ.ਸੀ.ਆਈ. ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਸਮਾਂ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗਾ।ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਓ.ਸੀ.ਆਈ.ਕਾਰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਓ.ਸੀ.ਆਈ. ਕਾਰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹੁਣ ਇੱਕ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਜਨਮ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਬਣਿਆ ਦੁਨੀਆ ਦਾ 6ਵਾਂ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼, ਅਰਬਪਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਵੀ ਭਾਰੀ ਵਾਧਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ): ਨਾਈਟ ਫ੍ਰੈਂਕ ਦੀ 'ਵੈਲਥ ਰਿਪੋਰਟ 2026' ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਅਤਿ-ਅਮੀਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਛੇਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 30 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਲੇ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2026 'ਚ 19,877 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ 2031 ਤੱਕ 27 ਫੀਸਦੀ ਵਧ ਕੇ 25,217 ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।ਭਾਰਤ ਹੁਣ ਅਰਬਪਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਚੀਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਅਰਬਪਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 58 ਫੀਸਦੀ ਵਧ ਕੇ 207 ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ 2031 ਤੱਕ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਅਰਬਪਤੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ 313 ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ 51 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਉਛਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅਰਬਪਤੀਆਂ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ 8 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗੀ।ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਵਾਧਾ ਭਾਰਤੀ ਆਰਥਿਕਤਾ 'ਚ ਆ ਰਹੇ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਖਪਤ-ਅਧਾਰਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਸਗੋਂ ਉੱਦਮਤਾ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੇ ਪੂੰਜੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਭਾਰਤ ਦੇ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਲਗਭਗ 950 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੀ ਜੀਡੀਪੀ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਵਿੱਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੌਲਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਸਤੇ ਖੋਲ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ।ਭਾਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ (2,51,352) ਅਤੇ ਚੀਨ (1,21,677) ਅਤਿ-ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਅੱਗੇ ਹਨ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਹੈ, ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ 2026 ਤੋਂ 2031 ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਮੀਰ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ 26.9 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਕੇ 104 ਸਿਲੰਡਰ ਕੀਤੇ ਜ਼ਬਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਮੰਗੋਲਪੁਰੀ ਅਤੇ ਜਹਾਂਗੀਰਪੁਰੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਐੱਲਪੀਜੀ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂਖੋਰੀ ਅਤੇ ਕਾਲਾਬਾਜ਼ਾਰੀ 'ਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ 2 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਿਰੋਹਾਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿਲੰਡਰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪੰਜ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖਾਸ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ, ਟੀਮ ਨੇ ਮੰਗੋਲਪੁਰੀ ਦੇ ਟੀ-ਬਲਾਕ 'ਚ ਪੰਕਜ ਗੈਸ ਏਜੰਸੀ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ 73 ਸਿਲੰਡਰ, ਰੀਫਿਲਿੰਗ ਉਪਕਰਣ, ਤਿੰਨ ਵਾਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਡਿਜੀਟਲ ਮੀਟਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸੰਤੋਸ਼, ਸਚਿਨ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੋਦ ਪਾਲ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਹਾਂਗੀਰਪੁਰੀ ਦੇ ਮਹਿੰਦਰਾ ਪਾਰਕ ਖੇਤਰ 'ਚ ਇਕ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਵੀ ਐੱਲਪੀਜੀ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂਖੋਰੀ ਅਤੇ ਕਾਲਾਬਾਜ਼ਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਬੂਥੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ

ਇਸ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਨਾਟਕ ਟੀਮ ਸਮੇਤ ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਮਾਘੀ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਨਾਟਕ 'ਸਵਾਲ ਦਰ ਸਵਾਲ' ਖੇਡਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਅਥਾਹ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇਖ ਕੇ ਮਨ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਕ ਅਜੀਬ ਵਰਤਾਰਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਟੇਜ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਣ ਤਕ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਚੌਕ ਆਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਾਲੇ ਫਲੈਕਸ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੰਤਰੀਆਂ, ਚੇਅਰਮੈਨਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਮੈਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚਿਹਰੇ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭੇ। ਨਾ ਕਿਤੇ ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਨਜ਼ਰੀਂ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦੀ ਰੰਗਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੀ, ਇਸਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੇਲਾ ਰਚਾਇਆ, ਓਹੀ ਬੈਨਰਾਂ, ਫਲੈਕਸਾਂ ਤੋਂ ਨਦਾਰਦ। ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜਨੀਤਕ ਬੂਥੀਆਂ।

ਇਹ ਬੂਥੀਆਂ ਕਰ ਕੀ ਰਹੀਆਂ ਹਨ- ਸਵਾਗਤ, ਧੰਨਵਾਦ, ਮੁਬਾਰਕਾਂ ! ਸਵਾਗਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਿ ਜਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਮੇਲੀ ਮੇਲਾ ਦੇਖਣ ਆਏ ਹਨ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਥਾਂ ਥਾਂ ਪਾਣੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕ ਚਿੱਕੜ 'ਚ ਤੁਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਧੰਨਵਾਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਿ ਜਨਤਾ ਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਬੂਥੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਕ ਰੰਗਕਰਮੀ ਲਈ ਇਹ ਬੜਾ ਦੁਖਦਾਈ ਮੰਜ਼ਰ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਇਕੋ ਇਕ ਮੰਚ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਰਾਹ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀਰਾਂ ਅੱਗੇ ਆਪਣੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਹ 17 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਛੋਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। 2002 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਭਾਅ ਜੀ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਨਾਟਕ ਟੀਮ ਸਮੇਤ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਇਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਬੂਥੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਭਾਅ ਨੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ, ਜਵਾਬ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕਿ ਭਾਅ ਜੀ ਚੁੱਪ ਦੀ ਆਗੋਸ਼ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਸ ਚੁੱਪ ਦੌਰਾਨ ਭਾਅ ਨੇ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ, ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਤੇ ਹੋਰ ਮੁਕਤਿਆਂ ਸੰਗ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਇਆ। ਨਾਟਕਕਾਰ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੁੱਕਰ ਇਕ ਨਾਟਕ ਨੇ ਕਰਵਟ ਲਈ। ਉਸੇ ਸ਼ਾਮ ਉਹ ਕਾਗਜ਼ ਕਲਮ ਲੈ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ ਤੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਟਕ ਲਿਖ ਮਾਰਿਆ 'ਬੂਥੀਆਂ'। ਅੰਦਰ ਜਾਗੀ ਖਿਝ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ, ਪਰ ਅਗਲੀ ਵੱਡੀ ਸਵੇਰ ਬਾਬਾ ਜਾਗ ਪਿਆ ਤੇ ਤੜਕੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀ ਧੂਣੀ ਮਘਾ ਲਈ। ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਹੜਬੜਾਏ ਅੱਖਾਂ ਮਲਦੇ ਰੰਗਕਰਮੀ ਬਾਬੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਤਾਜ਼ਾ ਸਕਰਿਪਟ ਦੇ ਪੰਨੇ ਸਿੱਧੇ ਕੀਤੇ ਤੇ ਭਾਅ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਆਵਾਜ਼ ਪ੍ਰਭਾਤ ਦੇ ਮੱਧਮ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਚੀਰਦੀ ਹੋਈ ਨਵੀਂ ਸਵੇਰ ਦੀ ਲੋਅ ਬਣ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਫੈਲ ਗਈ। ਬਾਬਾ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਲਾਕਾਰ ਟਿਕਟਿਕੀ ਲਾ ਕੇ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਕ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਾਲੋ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਜ਼ੀਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਾਬੇ ਦੀ ਰਗ ਰਗ ਪਛਾਣਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਗਲਾ ਹੁਕਮ ਕੀ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਸਟੇਜ ਗਿਆਰਾਂ ਵਜੇ ਆਰੰਭ ਹੋਣੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਤਤਕਾਲੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਰੰਗਮੰਚੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਸੱਤ ਘੰਟੇ ਸਨ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਜੇ ਕੋਈ ਕਲਾਕਾਰ ਭਾਅ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਇੰਨੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਨਾਟਕ ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਊ ? ਤਾਂ ਭਾਅ ਦਾ ਪਾਰਾ ਸੱਤ ਅਸਮਾਨੀਂ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਵਕਤ ਇਕ ਸੰਵਾਦ ਉਚਾਰਦੇ ਸਨ, 'ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਐ, ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਏ ਤਾਂ ਕਹਿਣੀ ਏ, ਅੱਜ ਹੀ ਕਹਿਣੀ ਏ।' ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਕਰਿਪਟ ਫੜੀ, ਰੋਲ ਵੰਡੇ ਗਏ ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਇਕ ਨਿਆਰੀ ਜੰਗ ! ਜਮੂਰਾ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬਾਕੀ ਕਲਾਕਾਰ ਢੋਲਕ ਦੀ ਥਾਪ 'ਤੇ ਨੱਚਦੇ ਹੋਏ ਬੂਥੀ ਬੂਥੀ ਦਾ ਦੁਹਰਾਓ ਕਰਦੇ। ਦਰਸ਼ਕ ਸਮਝ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਅੱਜ ਬਾਬਾ ਕਿਸਦੀ ਹਿੱਕ 'ਚ ਵੱਜਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਇਕ ਕਲਾਕਾਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਾ, 'ਇਹ ਕੌਣ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੂਥੀਆਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ?' ਬਾਕੀ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ, 'ਇਹ ਨੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੂਥੀਆਂ, ਇਹ ਨੇ ਚੌਧਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੂਥੀਆਂ।' ਜਮੂਰਾ ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਕਰਦਾ, 'ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਕੀ ਏ ?' ਜਵਾਬ 'ਚ ਭਾਅ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਗੂੰਜਦਾ, 'ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਇਹੀ ਏ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕਿਆਂ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ਼ਰੀਬੀ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮਿਆਰ ਸਿਰਜ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੂਥੀਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਏ।' ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦੇ ਜਾਗਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਮੰਜ਼ਰ ਦੇਖ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਜਮੂਰਾ ਫੇਰ ਬੂਥੀ ਬੂਥੀ ਦਾ ਅਲਾਪ ਛੇੜਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤਨਜ਼ ਵਾਲੀ ਸੁਰ ਨੂੰ ਭਾਵੁਕ ਸੁਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਸਵਾਲ ਦੂਰ ਤਕ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਉਹ ਚਿਹਰੇ ਕਿੱਥੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੀਸ ਤਲੀ 'ਤੇ ਟਿਕਾਏ ਸਨ, ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੇਦਾਵਾ ਪਾਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰਿਆ ਸੀ ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਮਾਰਗ ਲੱਭਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਮਾਣ ਨਾਲ ਦਹਿਕਦਾ ਚਿਹਰਾ ਕਿੱਥੇ ਐ ਜਿਹਦੀ ਇਕ ਵੰਗਾਰ ਨੇ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗੋ ਸੁਣਾਈ ਸੀ ਤੇ ਰਣ ਤੱਤੇ 'ਚ ਆਪਣੇ ਜਰਨੈਲ ਨੂੰ ਪਿੱਠ ਦੇ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਫਿਟਕਾਰਾਂ ਪਾਈਆਂ ਸਨ, ਕਿੱਥੇ ਐ ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਜਿਹਨੇ ਵੰਗਾਂ ਲਾਹ ਮਾਰੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਕਿਰਪਾਨ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ?' ਮੰਚ ਤੋਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਭਾਅ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਰੋਹ ਭਿੱਜੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, 'ਮੇਰਾ ਨੌਜਵਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੂਥੀਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲਏਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਨੇ ! ਕੀ ਅਸੀਂ ਚੁੱਪਚਾਪ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੂਥੀਆਂ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ ਰਹਾਂਗੇ, ਕੀ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਆਂ।' ਕਲਾਕਾਰ ਭਾਅ ਜੀ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਗਾਰੇ 'ਤੇ ਆਖਰੀ ਚੋਟ ਮਾਰਦੇ ਹਨ, 'ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੂਥੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ?' ਬਾਕੀ ਕਲਾਕਾਰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਬਾਗੀ ਸੁਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, 'ਲਾਹ ਦਿਓ ਇਹ ਬੂਥੀਆਂ, ਪਾੜ ਦਿਓ ਇਹ ਬੂਥੀਆਂ !' ਪੰਡਾਲ ਇਸ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਰਜਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਬੂਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਬਣੀ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ। ਰੰਗਮੰਚ ਆਪਣੀ ਮੁਕੰਮਲ ਤਾਕਤ ਸਮੇਤ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾ ਕੇ ਤਸੱਲੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਨਕਾਬ ਹੇਠ ਲੁਕੀਆਂ ਬੂਥੀਆਂ ਸਾਡੀ ਹੋਂਦ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਆਦਮ ਬੋ ਆਦਮ ਬੋ ਕਰਦੀਆਂ ਫਿਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੂਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਲੋਕ ਜਾਗ ਪਏ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਬੂਥੀਆਂ ਉਤਾਰ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨਕਾਬ ਪਾੜ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਰੰਗਮੰਚ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਵਾਲ ਦਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਰੂਹ ਲੰਮੀ ਹੇਕ ਵਾਲੇ ਗੀਤ

ਥੀਏਟਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਫਿਲਮ ਦੇਖਣ ਚਲੇ ਗਏ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਫਿਲਮਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੱਚਾ ਲਿੱਪਿਆ ਸੁਆਰਿਆ ਘਰ, ਮੰਜੇ ਜੋੜ ਕੇ ਕੋਠੇ 'ਤੇ ਸਪੀਕਰ ਟੰਗਿਆ ਹੋਇਆ, ਬੂੰਦੀ ਦੇ ਕੜਾਹੇ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਬਾਣ ਦੇ ਮੰਜਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਲੱਡੂ ਵੱਟਦੇ ਹੋਏ ਆਦਮੀ, ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੀਆਂ ਝੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਦਿੱਖ ਵਾਲਾ ਮੇਲ ਆਦਿ। ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਪੰਦਰਾਂ ਵੀਹ ਕੁੜੀਆਂ ਬੁੜ੍ਹੀਆਂ ਬੈਠੀਆਂ ਇਕ ਲੰਮੀ ਹੇਕ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਉਸ ਦਾ ਕਬਾੜਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਕਿਤੋਂ ਗੀਤ ਦੀ ਲੱਤ ਫੜਦੀਆਂ ਕਿਤੋਂ ਬਾਂਹ, ਨਾ ਕੋਈ ਸੁਰ ਨਾ ਕੋਈ ਤਾਲ ਸਭ ਕੁਝ ਬੇਹਾਲ। ਉਂਜ ਉਹ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਸੱਗੀਆਂ ਗੁੰਦ ਕੇ, ਫੁਲਕਾਰੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਲਹਿੰਗੇ ਨੁਮਾ ਘੱਗਰੇ ਪਾ ਕੇ ਪੂਰੀਆਂ ਮੇਲਣਾਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਸਨ। ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਇਹ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਦੇਖ ਕੇ ਮਨ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਫ਼ਿਲਮ ਛੱਡ ਦਿਮਾਗ਼ ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਲੰਮੀਆਂ ਹੇਕਾਂ ਵਾਲੇ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾ ਜੁੜਿਆ। ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਮੇਰੀ ਬੀਬੀ, ਚਾਚੀਆਂ, ਤਾਈਆਂ, ਮਾਸੀਆਂ ਸਭ ਇੰਨ੍ਹ ਬਿੰਨ੍ਹ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਗਈਆਂ।

ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸੀ। ਸਵੇਰੇ ਮੂੰਹ ਨ੍ਹੇਰੇ ਮੇਰੀ ਜਾਗ ਇਕ ਮਿੱਠੇ ਜਿਹੇ ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲ ਕੰਨੀਂ ਪੈਣ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹੀ। ਮੇਰੀ ਬੀਬੀ ਅਤੇ ਮਾਮੀ ਲੰਮੀ ਹੇਕ ਵਾਲਾ ਗੀਤ ਗਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ :

ਉੱਪਰ ਤਾਂ ਵਾੜੇ ਤੈਨੂੰ ਸੱਦ ਹੋਈ
ਸਾਲੂ ਵਾਲੀਏ ਨੀਂ ਆ ਕੇ ਤਾਂ ਸਾਹਾ
ਨੀਂ ਸੁਧਾ, ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਵਸ
ਰਹੀਏ।
ਸਾਹਾ ਸੁਧਾਵਣ ਤੇਰੀਆਂ ਮਾਮੀਆਂ
ਚੀਰੇ ਵਾਲਿਆ ਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ
ਵਿਚ ਚਾਅ, ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਵਸ
ਰਹੀਏ।

ਲੰਮੀ ਹੇਕ ਵਾਲਾ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹ ਲੰਮੇਰਾ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਹਾਵ ਭਾਵ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਗੀਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਜਦੇ ਹੋਣ। ਦੋ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜੋੜੀਆਂ ਇਹ ਗੀਤ ਰਲ ਕੇ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੀਤ ਦੀਆਂ ਮਾਹਿਰ ਔਰਤਾਂ ਗੀਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਜੋੜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਰੀ ਸਿਰ ਗਲੇ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨਾਲ ਗੀਤ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੀਤ ਵਿਚ ਰਮ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਸਤਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ :

ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਗੂੰਗੇ ਨੂੰ ਕੁੜਤਾ ਸਵਾ ਦਿਓ
ਨੀਂ, ਨੀਂ ਭੈੜਾ ਨੰਗੇ ਗਲ ਫਿਰਦਾ,
ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਗਿਆ ਨੀਂ
ਸਹੇੜ ਗੂੰਗਾ ਲਿਆ ਨੀਂ, ਨਾਈਆਂ
ਡੂਮਾਂ ਦਾ ਕੀ ਗਿਆ ਨੀਂ ਚਟੱਕ
ਪੈਸਾ ਲਿਆ, ਨੀਂ ਮੈਂ ਗੂੰਗੇ ਦੇ ਨਾਲ
ਨਾ ਜਾਵਾਂ ਨੀਂ ਕੁੜੀਓ, ਨੀਂ ਮੈਂ ਗੂੰਗੇ
ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਜਾਣਾ ਨੀਂ ਕੁੜੀਓ।

ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਸਰਸ ਭਰਪੂਰ ਪਰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਗੀਤ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਕਦੋਂ ਸਾਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਸਿਖਲਾਈ ਤੋਂ ਉਹ ਪੂਰੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਕੌਮਾ, ਡੰਡੀ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰੁਕ ਕੇ ਗੀਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਲਾਈਨ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ 'ਵੇ ਹੇ' ਦੀ ਲੰਮੀ ਧੁਨੀ ਕੱਢੀ ਜਾਂਦੀ।

ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਡਾਢੀ ਕਿੱਲਤ ਸੀ। ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਖੂਹ ਤੋਂ ਭਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਪਾਣੀ ਦੇ ਭਰੇ ਹੋਏ ਦੋ ਦੋ ਘੜੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮੋਰਾਂ ਦੀ ਤੋਰ ਤੁਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨਿੱਤ ਨਵੇਂ ਗੀਤ ਸਿਰਜਦੀਆਂ:

ਸਿਰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਸੱਗੀ ਨੀਂ ਮੈਂ ਸੱਗੀ
ਭਿੱਜਣ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਨੀਂ, ਮੇਰੀ ਸੱਸ
ਕੁਪੱਤੀ ਲੜਦੀ ਨੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਕੋ ਘੜਾ
ਇਕੋ ਘੜਾ ਭਰ ਲੈਣ ਦਿਓ ਕੁੜੀਓ।'

ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਵੇਲੇ ਸੱਤ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੀਤ ਬਿਠਾ ਲਏ ਜਾਂਦੇ। ਲਾਗਣ ਸਾਰੇ ਆਂਢ ਗੁਆਂਢ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇ ਆਉਂਦੀ। ਗੁਆਂਢਣਾਂ ਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜ ਘੋੜੀਆਂ ਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਜੇ ਕੁੜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਪੰਜ ਸੁਹਾਗ ਗਾ ਕੇ ਫਿਰ ਲੰਮੀਆਂ ਹੇਕਾਂ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਭਰਵੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਗੀਤ ਗਾਉਣਾ :

ਖੂਹਾ ਵੀ ਗੇੜਿਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੱਤਣ
ਵੀ ਭੇੜਿਆ ਵੇ, ਮੇਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ
ਤੈਨੂੰ ਨਿੱਜ ਸਹੇੜਿਆ ਵੇ, ਦੂਤੀ ਤੇ
ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੇਰਾ ਵੇ ਕੋਈ ਜਾਗਦਾ ਨਾ
ਹੋਵੇ ਵੇ ਹੇ।

ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿਚ ਰੌਣਕ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ। ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਗੀਤ ਮਿਲਾਪ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕੁੜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਗੀਤ ਵੈਰਾਗਮਈ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਗੀਤ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਹਾਵ ਭਾਵ ਬਦਲ ਲੈਂਦੀਆਂ। ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਅਮੁੱਕ ਸਿਲਸਿਲਾ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤਕ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਨਾ ਉਹ ਥੱਕਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅੱਕਦੀਆਂ। ਸਾਡਾ ਮਾਵਾਂ ਧੀਆਂ ਦਾ ਰਲਕੇ ਗਾਇਆ ਮਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਇਹ ਗੀਤ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਬੜਾ ਸਕੂਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ :

ਜੰਮੂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਜਾਂਦਿਆ ਵੇ ਚੀਕੂ
ਖਾਂਦਿਆਂ ਵੇ ਚੀਕੂ ਤੇਰਾ ਸੀ ਮਿੱਠਾ,
ਆਖਿਓ ਸਖੀਓ ਸਹੇਲੜੀਓ ਕਿਤੇ
ਜਾਂਦੇ ਵੀ ਡਿੱਠਾ।
ਡਿੱਠਾ ਸੀ ਭੈਣੇ ਡਿੱਠਾ ਨੀਂ ਸਾਡੇ
ਕੋਲ ਸੀ ਬੈਠਾ,
ਹੱਥ ਦੋਤਾਰਾ ਰੰਗਲਾ ਨੀਂ ਮੁਖੋਂ ਬੋਲਦਾ
ਮਿੱਠਾ।
ਜੰਮੂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਜਾਂਦਿਆ ਵੇ ਚੀਕੂ
ਖਾਂਦਿਆਂ ਵੇ ਸਿਰ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖਾਰੀ,
ਆਖਿਓ ਰਾਜ ਮਹੈਮ ਨੂੰ ਜੀ ਘਰ ਭੈਣ
ਕੁਆਰੀ।
ਭੈਣ ਕੁਆਰੀ ਨਾ ਰਹੇ ਨੀਂ ਵੱਡੇ ਦਾਦੇ
ਦੀ ਪੋਤੀ,
ਦਾਜ ਬਣਾਦੂੰ ਰੰਗਲਾ ਮੈਂ ਜੜੇ ਮਾਣਕ
ਮੋਤੀ।
ਬਹੁਤੀਆਂ ਦੌਲਤਾਂ ਵਾਲਿਆ ਵੇ ਤੂੰ
ਨਾ ਰਮਜ਼ ਪਛਾਣੇ,
ਭੈਣ ਉਡੀਕੇ ਭਾਈ ਨੂੰ ਵੇ ਕਦੋਂ ਮੁੜ
ਘਰ ਆਵੇ।
ਜੰਮੂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਜਾਂਦਿਆ ਵੇ ਚੀਕੂ
ਖਾਂਦਿਆਂ ਵੇ ਸਿਰ ਦਹੀਆਂ ਦੀ
ਚਾਟੀ,
ਆਖਿਓ ਰਾਜ ਮਹੈਮ ਨੂੰ ਜੀ ਗਲ
ਚੋਲੜੀ ਪਾਟੀ।
ਚੋਲੜੀ ਪਾਟੀ ਨਾ ਰਹੇ ਨੀਂ ਚੋਲੀ ਹੋਰ
ਸੰਵਾਵਾਂ,
ਸੌ ਸੱਠ ਮੇਰੇ ਮਿੱਤਰ ਨੀਂ ਚੋਲੀ ਲੈ
ਗਲ ਪਾਵਾਂ।
ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਛਿੱਤਰ ਵੇ ਜਿਹੜੇ
ਤੇਰੇ ਨੇ ਭਾਈ,
ਉਠ ਜੂੰਗੀ ਸਰਵਣ ਪੇਕੜੇ ਵੇ ਚੋਲੀ
ਲੈ ਗਲ ਪਾਈ।
ਜੰਮੂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਜਾਂਦਿਆ ਵੇ ਚੀਕੂ
ਖਾਂਦਿਆਂ ਵੇ ਤੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਾ ਆਈ,
ਜਿੰਦ ਅਸਾਡੀ ਰੋਲ ਕੇ ਵੇ ਲਈ ਸਾਰ
ਨਾ ਕਾਈ।
ਹੁਣ ਕਿਉਂ ਝੂਰੇਂ ਗੋਰੀਏ ਨੀਂ ਰੋਗ ਆਪੇ
ਸਹੇੜੇ, ਜੋਗੀ ਫੇਰੀ ਪਾਊਗਾ ਨੀਂ ਕਦੇ
ਤੇਰੇ ਵੀ ਵੇਹੜੇ।

ਗੁੜ ਦੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਯਾਦਾਂ

ਘੁਲਾੜੀਆਂ ਚੱਲਣ ਦੀ ਰੁੱਤ ਆ ਜਾਂਦੀ, ਸਾਨੂੰ ਚਾਅ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਘੁਲਾੜੀ ਸਾਂਝੀ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗੱਡ ਲਈ ਜਾਂਦੀ। ਕੋਈ ਲਾਣੇਦਾਰ ਇਸ ਘੁਲਾੜੀ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਘੁਲਾੜੀ ਸਭ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਹੁੰਦੀ। ਘੁਲਾੜੀ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਸਤਿਕਾਰਦਾ। ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦਾ ਹੱਥ ਵਟਾਉਣ ਲਈ ਆਬਤ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ। ਪਿੰਡ ਜਿਵੇਂ ?ਜੁੜ ਜਾਂਦਾ, ਗੁੜ ਦੀ ਭੇਲੀ ਵਾਂਗ।

ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ੇ ਜੱਟ ਦੇ ਬਾੜੇ ਵਿਚ ਘੁਲਾੜੀ ਗੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਟੋਭੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਧੂੰਆਂ ਨਿਕਲਣ ਨੂੰ ਗਾਰੇ-ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਧੁੰਦਲਕਾ ਰਾਮਦਾਸੀਆ ਹਰੀਆ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਰਸ ਕਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕੜਾਹਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਚੂਰ ਤੇ ਮੈਲ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਕਾੜ੍ਹਨੀ ਵਿਚ ਸਾਂਭਣ ਲਈ ਦਿਆਲਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਂਦਾ। ਕੜਾਹੇ ਵਿਚ ਰਸ ਤੋਂ ਗੁੜ ਪਕਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਦਲੀਪ ਬਾਈ ਆਪਣੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਵਿਚ ਕਰਦਾ। ਕੜਾਹੇ ਥੱਲ੍ਹੇ ਅੱਗ ਜਲਾਉਣ ਲਈ ਝੋਕੇ ਦਾ ਕੰਮ ਭੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਛਾਲਣੀ ਨਾਲ ਮੈਲ ਤਾਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਮਿੱਠਾ ਸੋਢਾ ਪਾ ਕੇ ਜਾਂ ਬੇਹਲ ਦੇ ਸੱਕ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਗੁੜ ਨਿਖਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਘੁਲਾੜੀ ਦੀ ਗਰਦਲ ਅੱਗੇ ਬਲਦਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ ਜੋਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਬਲਦਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਖੋਪੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਜੋ ਘੁਲਾੜੀ ਚੱਲਣ ਸਮੇਂ ਬਲਦ ਬੇਕਾਬੂ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ। ਬਲਦਾਂ ਨੂੰ ਹੱਕਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੀ ਹੁੰਦੀ। ਨੇੜੇ ਖੜ੍ਹੇ ਗੱਡੇ ਜਾਂ ਟਰਾਲੀ 'ਚੋਂ ਗੰਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭਰੀਆਂ (ਭਾਰ) ਵੇਲਣੇ ਕੋਲ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਾਮਾ ਕਰਦਾ। ਵੇਲਣਿਆਂ 'ਚ ਗੰਨੇ ਬੀੜਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਹਰ ਬੰਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਹੜਾ ਦੋਵੇਂ ਵੇਲਣਿਆਂ 'ਚ ਗੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਨਪੀੜਨ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦਾ। ਵੇਲਣੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਖੋਈ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਟੋਕਰੇ ਰਾਹੀਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਾਮਾ ਖੋਈ ਨੂੰ ਧੁੱਪੇ ਸੁੱਕਣੇ ਪਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਬਲਦਾਂ ਦੇ ਘੁੰਗਰੂ ਛਣਕਦੇ ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਲਾਣੇਦਾਰ ਦੀ ਅੱਜ ਘੁਲਾੜੀ ਦੀ ਵਾਰੀ ਹੈ। ਰਸ ਪੀਣ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਅਦਰਕ, ਨਿੰਬੂ, ਪਦੀਨਾ ਆਦਿ ਗੰਨਿਆਂ 'ਚ ਨਪੀੜ ਕੇ ਪੀਂਦੇ। ਕਈ ਦੁੱਧ ਪਾ ਕੇ ਰਸ ਦਾ ਸੁਆਦ ਮਾਣਦੇ। ਇਹ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਤੱਤਾ-ਤੱਤਾ ਗੁੜ ਖਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਸ ਪੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਕਈ ਘਰ ਰਸ ਦੀ ਖੀਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਸ ਦਾ ਡੋਲਾ ਭਰ ਲੈ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਖੀਰ ਦਾ ਸੁਆਦ ਹੋਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ। ਬਲਦ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਗੰਨੇ ਪੀੜੇ ਜਾਂਦੇ। ਰਸ ਦਾ ਪੀਪਾ ਕੜਾਹੇ 'ਚ ਉਲੱਦ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਝੋਕਾ ਅੱਗ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦਾ। ਸੁੱਕੇ ਬਾਲਣ ਲਈ ਪੱਤੀ, ਖੋਈ, ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਛਟੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸੁੱਕਾ ਬਾਲਣ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਬਹੁਤਾ ਕੰਮ ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ। ਲਾਲਟੈਨ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਘੁਲਾੜੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਗੁੜ ਪਕਾਉਣ ਲਈ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਬੰਦੇ ਦੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪੁੱਛ ਹੁੰਦੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਗੁੜ ਦਾ ਪਕਾਵਾ ਕਹਿੰਦੇ।

ਪੱਕ ਰਹੇ ਰਸ ਵਾਲੇ ਗੁੜ ਦੀ ਮਹਿਕ ਬਹੁਤ ਖਿੱਚ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ। ਪੌਣਾਂ 'ਚ ਗੁੜ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਦੀ ਸੁਗੰਧੀ ਘੁਲ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਗੁੜ ਚੱਕ ਵਿਚ ਪੈਣ ਵਾਲਾ। ਕਹਿੰਦੇ 'ਗੁੜ ਦੀ ਬੱਤ ਆ ਗਈ।' ਬੱਤ ਆਉਣ 'ਤੇ ਦੋ ਬੰਦੇ ਕੜਾਹੇ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਚੱਕ ਵਿਚ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਤੇ ਤੱਤਾ-ਤੱਤਾ ਗੁੜ ਵਿਛ ਜਾਂਦਾ। ਚੱਕ ਗੁੜ ਦਾ ਸਾਗਰ ਜਾਪਦਾ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੱਕ ਕਿੱਕਰ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ। ਇਹ ਚੌਰਸ ਜਾਂ ਗੋਲ ਆਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ। ਚੱਪੂ (ਪਿੱਠੂ) ਨਾਲ ਗਰਮ-ਗਰਮ ਗੁੜ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਚੱਕ ਦੁਆਲੇ ਗੁੜ ਖਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਢਾਣੀ ਆ ਜੁੜਦੀ। ਰਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਗੁੜ ਖਾਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭਿੰਨ-ਭੇਦ ਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਚੱਕ ਦੁਆਲੇ ਇਕ ਸੰਗਤ ਆ ਜੁੜਦੀ। ਅਸੀਂ ਡੱਕਿਆਂ ਨਾਲ ਗਰਮ-ਗਰਮ ਗੁੜ ਖਾ ਕੇ ਮਚਾਕੇ ਮਾਰਦੇ। ਕਈ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਗਰਮ ਗੁੜ ਕਿਸੇ ਭਾਂਡੇ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਭੇਜ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਚੰਗੇ ਕਣ ਵਾਲੇ ਗੁੜ ਦੀਆਂ ?ਤਾਰੀਫ਼ਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਗੁੜ ਪਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ। ਚੱਕ ਦੁਆਲੇ ਬੈਠ ਕੇ ਤੱਤਾ-ਤੱਤਾ ਗੁੜ ਖਾਣ ਦਾ ਸੁਆਦ ਹੀ ਅਨੂਠਾ ਹੁੰਦਾ।

ਗੁੜ ਦੀ ਟਿੱਕੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੂੰਗਫਲੀ, ਬਦਾਮ, ਦਾਖਾਂ, ਸੌਂਫ ਤੇ ਖੋਪੇ ਦੀ ਗਿਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸੁਆਦ ਬਣੇ। ਇਹ ਗੁੜ ਦੀ ਟਿੱਕੀ ਸੁਗਾਤ ਵਜੋਂ ਵੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਜਾਂਦੀ। ਟਿੱਕੀ ਬਹੁਤ ਸੁਆਦ ਲੱਗਦੀ। ਖੁਰਚਣੇ ਨਾਲ ਪਿਓਸੀਆਂ ਬਣਾ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਕੰਡੀਰੀ 'ਚ ਪਾ ਕੇ ਭੇਲੀਆਂ ਪੱਥ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਚੱਕ 'ਚੋਂ ਗੁੜ ਸਾਂਭਣ ਦਾ ਕੰਮ ਬੜੀ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਗੱਭਰੂ, ਸਿਆਣੇ ਤੇ ਬੱਚੇ ਗੁੜ ਖਾ ਕੇ ਅਨੰਦ ਲੈਂਦੇ। ਘੁਲਾੜੀ ਰਾਹੀਂ ਗੁੜ ਬਣਾਉਣਾ ਪੇਂਡੂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸੀ।

ਸ਼ੱਕਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੱਤ ਦੀ ਕਿਸਮ ਹੋਰ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਚੱਕ 'ਚ ਪਏ ਗੁੜ ਨੂੰ ਮਲ-ਮਲ ਕੇ ਸੰਦਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੱਕਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਚੱਕ 'ਚ ਸ਼ੱਕਰ ਦਾ ਲੱਗਿਆ ਬਦਾਮੀਂ ਅੰਬਾਰ ਸੋਹਣਾ ਲੱਗਦਾ ਤੇ ਹਰ ਇਕ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚ ਪਾਣੀ ਆ ਜਾਂਦਾ। ਦੇਸੀ ਖੰਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲਾਣੇਦਾਰ ਖੰਡ ਕੱਢਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਲੈ ਆਉਂਦਾ। ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਗੱਭਰੂ ਮਸ਼ੀਨ ਗੇੜੀ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਰਾਬ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪਿਚਕਾਰੀਆਂ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਖੰਡ ਨਿਖਾਰ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਲੋਕੀਂ ਫੱਕੇ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਤਾਜ਼ੀ ਖੰਡ ਦਾ ਸੁਆਦ ਮਾਣਦੇ।

ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਹੁਣ ਘੁਲਾੜੀ ਕਿਰਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਸੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਤੇ ਮਿਲਵਰਤਨ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ। ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਕਿਸਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਥਾਜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲ ਦਸਤਕਾਰੀ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੱਜਲ-ਖੁਆਰੀ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਸਕੇ ਅਤੇ ਬਣਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਕੀਮਤ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਘੁਲਾੜੀ ਤੇ ਚੱਕ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਗੁੜ ਦੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਭੁਲਾਇਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੀਆਂ।

ਮਾਨਸਿਕ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਮਹਿਮਾ

ਮਾਨਸਿਕ ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਜਿਹੀ ਲਾਜਵਾਬ ਸੁੰਦਰਤਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬਗੀਚੇ ਨੂੰ ਗੁਲੋ-ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਝਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਰਗਾ ਪਾਣੀ ਦਿਲੋ ਦਿਮਾਗ਼ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਗੀ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਮਹਿਕ ਛਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਈਰਖਾ, ਦਵੈਸ਼ ਤੇ ਕੱਟੜਤਾ ਨੂੰ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਠੁਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਿਲ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਉੱਚੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਅੱਗੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿਚ ਠਰੰਮੇ ਤੇ ਸੰਜਮ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੋਭ-ਲਾਲਚ ਦੀ ਥਾਂ ਸਬਰ-ਸੰਤੋਖ ਵਿਚ ਮਨ ਟਿਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਈਮਾਨੀ, ਹੇਰਾਫੇਰੀ, ਚੁਸਤੀ, ਚਲਾਕੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਉੱਪਰੋਂ ਸਾਧ ਅੰਦਰੋਂ ਚੋਰ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸੁੰਦਰਤਾ ਪੱਖੋਂ ਖੋਖਲੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਉਸਾਰੂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ। ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਸੁੰਦਰ ਅਖਵਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਵਿਚ ਤਹਿ-ਦਿਲੋਂ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨੇਕੀ, ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਰਸਤੇ ਚੱਲਣ ਵਿਚ ਮੋਹਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਿਆਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਤਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਵੰਡਾਉਣ, ਮੁਸਕਾਨਾਂ ਵੰਡਣਾ ਆਪਣਾ ਇਨਸਾਨੀ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ, ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਗੋਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮਾਨਸਿਕ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿਚ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂਆਂ, ਰਿਸ਼ੀਆਂ, ਮੁਨੀਆਂ, ਮਹਾਨ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਜੋਕੇ ਕਪਟੀ, ਖ਼ੁਦਗਰਜ਼ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਮਾਨਸਿਕ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦਰ-ਕਿਨਾਰ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਕਰੂਪਤਾ ਦੀ ਚੌਧਰ ਨੇ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਬੇਈਮਾਨੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਨਿੱਜ-ਹਿੱਤ ਦਾ ਜਿੱਥੇ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਈਰਖਾ, ਫਿਰਕੂ ਸੋਚ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਤਾਰ-ਤਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਧੋਖਾ, ਹੇਰਾਫੇਰੀ, ਝੂਠ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੰਘਣਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾ ਕੇ ਨੱਕ ਵਿਚ ਦਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅੰਨ੍ਹੇ ਲੋਭ, ਲਾਲਚ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਆਪਸੀ-ਪਿਆਰ, ਸਹਿਚਾਰ ਦਾ ਰੰਗ ਫਿੱਕਾ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਅਖਾੜੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ ਦੀਵਾਲਾ ਨਿੱਕਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੋਕ-ਹਿੱਤ ਨਾਲੋਂ ਕੁਰਸੀ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਦੂਜੇ ਉੱਪਰ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਤੀਰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪਾਰਾ ਚੜ੍ਹਾਈ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਰਸੀ ਦਾ ਧਰਮ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਫਾਡੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਭਰਨ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਨਸਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਿਆਰ ਦੇ ਫੁੱਲ ਤਾਂ ਹੀ ਖਿੜ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ, ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਹੋਵੇ। ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਗੰਗਾ ਵਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਨੀਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਸੰਦਲੀ ਪੈੜਾਂ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਆਪੋ-ਆਪਣਾ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਮਾਨਸਿਕ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਸਭ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿਆਸਤ ਵੱਲੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਫਿਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਚਮਕ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੈਂਤ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਫੀਆਂ ਗਰੁੱਪਾਂ 'ਤੇ ਤਕੜੀ ਨਕੇਲ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਮਨ-ਅਮਾਨ, ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਬਗੀਚਾ ਮਹਿਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਕਦੀ ਗੱਲ ਮਾਨਸਿਕ ਸੁੰਦਰਤਾ ਬਿਨਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ 'ਤੇ ਵਿਰਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੰਗ ਦੇ ਬੱਦਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਾਨਸਿਕ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣ ਕੇ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਬੇਚੈਨੀ, ਬੇਕਰਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਗੁੱਡੀ ਚੜ੍ਹ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਰੋਮਾਂਸਵਾਦੀ ਕਲਾਕਾਰ ਇਊਜੀਨ ਡੇਲਾਕਰੋਆ

ਇਊਜੀਨ ਡੇਲਾਕਰੋਆ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ 'ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਦੇਵੀ ਜਨਤਕ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ' ਨਾਂ ਦਾ ਚਿੱਤਰ

ਇਊਜੀਨ ਡੇਲਾਕਰੋਆ ਇਕ ਮਹਾਨ ਰੋਮਾਂਸਵਾਦੀ ਕਲਾਕਾਰ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਤਸਵੀਰਸਾਜ਼ੀ ਵਰਗੇ ਯਥਾਰਥ ਅਤੇ ਤੀਬਰ ਬੁਰਸ਼ ਵਹਾਅ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ। ਉਹ ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲਿਥੋਗ੍ਰਾਫ਼ਰ ਵੀ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਲੀਅਮ ਸ਼ੈਕਸਪੀਅਰ, ਜੋਹਾਨ ਵੌਲਫਗਾਂਗ ਵਾਨ ਗੋਏਥੇ ਅਤੇ ਵਾਲਟਰ ਸਕਾਟ ਸਮੇਤ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸਿਰਜਣ ਦਾ ਮਾਹਿਰ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸਾਹਿਤ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਸੀ। 1832 ਵਿਚ ਮੋਰੋਕੋ ਦੀ ਫੇਰੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਇਆ। ਡੇਲਾਕਰੋਆ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮਹਾਨ ਉਸਤਾਦਾਂ ਪੀਟਰ ਪਾਲ ਰੂਬੇਨਜ਼, ਟਿਸੀਅਨ ਅਤੇ ਕਾਰਾਵਾਗੀਓ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲਈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਨਮੂਨਾਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੇਖਾਕਾਰੀ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗਤੀ ਅਤੇ ਰੂਪ ਰੇਖਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਬਹੁਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰੁਮਾਂਸਵਾਦੀ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀਅਤਾ ਭਰਪੂਰ ਸੀ। ਉਹ ਲਾਰਡ ਬਾਇਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਜੋ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਇਊਜੀਨ ਡੇਲਾਕਰੋਆ ਦਾ ਜਨਮ 26 ਅਪਰੈਲ 1798 ਨੂੰ ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਓਬੇਨ-ਰਾਇਜ਼ਨਰ ਖਾਨਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਸੀ ਜਿਸਨੇ 17ਵੀਂ ਅਤੇ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਰਾਜੇ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰ ਲਈ ਫਰਨੀਚਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਡੇਲਾਕਰੋਆ ਦੇ ਪਿਤਾ ਚਾਰਲਸ ਡੇਲਾਕਰੋਆ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1798 ਵਿਚ ਹਾਲੈਂਡ ਵਿਚ ਰਾਜਦੂਤ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ 1805 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। 17 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਡੇਲਾਕਰੋਆ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮੀਂ ਅਤੇ ਕਲਾਤਮਕ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਕਲਾਸਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਥੀਏਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਜਨੂੰਨ ਸੀ।

ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਅਤੇ ਮਧਯੁੱਗੀ ਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਤਰਿਆ। 'ਚਿਓਸ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼' ਚਿੱਤਰ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਤੁਰਕ ਧਾੜਵੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਯੂਨਾਨੀਆਂ 'ਤੇ ਢਾਹੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਹਿਮੇ ਹੋਏ ਯੂਨਾਨੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਰਦ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਢੇਰੀ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹਨ। ਚਿੱਤਰ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਭੂ-ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ ਦੂਰ ਤਕ ਯੁੱਧ ਦਾ ਫੈਲਾਅ ਹੈ। ਇਸ ਚਿੱਤਰ ਵਿਚ ਯੂਨਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਚਿੱਤਰ 1822 ਦੀ ਯੂਨਾਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਬਾਰੇ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਦਰੋਹੀ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਦੇਵੀ ਜਨਤਕ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ' ਚਿੱਤਰ ਡੇਲਾਕਰੋਆ ਦੇ ਸ਼ਾਹਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਨ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਮਰ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪਰਵਾਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਉਪਰੋਂ ਇਕ ਔਰਤ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਬੰਦੂਕ ਫੜ ਕੇ ਜਨਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੋ ਆਦਮੀ ਬੰਦੂਕ ਫੜ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਦੇਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਇਕ ਜਵਾਨ ਮੁੰਡਾ ਜਿਸਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪਿਸਤੌਲ ਹਨ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਜੁਝਾਰੂ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਦਹਾੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਧੂੰਏਂ ਅਤੇ ਤਬਾਹੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਧੁੰਦਲਾਇਆ ਪੈਰਿਸ ਦਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡੇਲਾਕਰੋਆ ਦੀ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕ੍ਰਿਤ, ਸੱਚੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕਾਈ ਨੇ ਬਗਾਵਤ ਕਰਕੇ ਲੂਈ ਫਿਲਪ ਦੇ ਰਾਜ ਦਾ ਅੰਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗਣਤੰਤਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਉਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਦਿੱਨੋ ਦਿਨ ਘੱਟ ਰਹੇ ਨੇ ਤਾਜ਼ਾ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮੇ

ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੱਬੀਆਂ ਕੁਚਲੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਸਮੇਤ ਇਹਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਕੌਮੀਅਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਉੱਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀਏ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਠੂ ਪਿਛਾਖੜੀਏ ਪਾਣੀ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਉੱਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਭੜਕਾਂਉਦੇ ਹਨ ਪਿਛਾਖੜੀ ਚਾਲਾਂ ਚਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ 'ਚ ਭਿੜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਲੁੱਟ ਤੇ ਦਾਬੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਭਾਵੇਂ ਲੁਟੇਰੇ ਹਾਕਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਵਾਸਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪੀਣ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਇਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਿਵੇਂ ਹੋਰ ਮੁੱਢਲੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਇਸ ਹੱਕ ਦਾ ਵੀ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖ, ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਇਸ ਜੀਵਤ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਪਹੀਏ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਚਲਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਇਸ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸਾਹਮਣੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਸੋਕੇ ਤੇ ਡੋਬੇ ਦੀ ਮਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਮਨੁੱਖ ਇਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਝਣ ਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕਾਬਲ ਹੋਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਿਉਂ-ਤਿਉਂ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਤਰਨਾਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਘੇਰੀ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮੇ ਵੀ ਖਤਰੇ ਦੇ ਘੇਰੇ ਅਧੀਨ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਇਨਾਂ 'ਚ ਘੋਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜ਼ਹਿਰ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤੋਟ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਉਸਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਜ਼ਹਿਰ ਘੁਲਿਆ ਪਾਣੀ ਤੇ ਖਾਣ ਲਈ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਇਸਤੋਂ ਅੱਗੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਫੇਫੜਿਆਂ (ਵਾਯੂਮੰਡਲ) ਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਹਵਾ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਜੀਣਾ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਦੁੱਭਰ ਹੋਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜ ਤੇ ਹੱਕ ਵਜੋਂ ਸਿਰਫ ਰੋਟੀ, ਕੱਪੜਾ ਤੇ ਮਕਾਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਸ 'ਚ ਪਾਣੀ ਵੀ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕ ਤੇ ਲੋੜ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਇਸਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕਰੋਪੀ ਕਹਿ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਵੱਲੋਂ ਆਪੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਸਮੱਸਿਆ ਕਹਿ ਕੇ ਛੁਟਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਲੁਟੇਰਾ ਤੇ ਜਾਬਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਧਰਤ ਦੇ ਮਾਲ ਖਜ਼ਾਨਿਆਂ ਜ਼ਮੀਨ, ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ, ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਆਦਿ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਲੁੱਟ ਦੇ ਜਕੜਪੰਜੇ ਨੂੰ ਆਏ ਦਿਨ ਨਵੀਆਂ ਤੋਂ ਨਵੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ (ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਸੰਸਾਰੀਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ) ਰਾਹੀਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਜਮਾਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਲੁਟੇਰੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਰਫਤਾ ਰਫਤਾ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮਾਲ ਖਜ਼ਾਨਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਲੁੱਟ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੁਟੇਰੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ (ਸਾਮਰਾਜੀ) ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲੁਟੇਰੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵ 'ਤੇ ਲੁੱਟ ਦੇ ਕਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਸ ਸ਼ਿਕੰਜੇ 'ਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਉਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਵੀ ਅੰਨੀ ਲੁੱਟ ਮਚਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਅੰਦਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਿੱਖੀ ਲੁੱਟ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ 'ਚ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਕੁਦਰਤੀ ਖਜ਼ਾਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲੋ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਸਾਰੀਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮੇ ਪਾਣੀ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰ (ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ) ਜਮਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਬੇਤਰਸ ਲੁੱਟ ਵੀ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਲੁੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਭਰਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸਾਮਰਾਜੀ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪਿੱਠੂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਲੁੱਟ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਤੇ ਹਰ ਥਾਵੇਂ ਦਾਬਾ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਅਟੁੱਟ ਰੂਪ 'ਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਲੁੱਟ ਵੀ ਦਾਬੇ ਤੋਂ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਾਕਮ ਲਾਣਾ ਪਾਣੀ ਦੇ ਹਰ ਤਰਾਂ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਵੀ ਧਾੜਵੀ ਜੰਗਾਂ ਲੜਦਾ ਹੈ, ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਵਾਜਬ ਤੇ ਨਿਆਈ ਵੰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਨਿਆਈ ਵੰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਇਸਦੀ 90% ਧਰਤੀ ਅੰਦਰ ਵੱਗਦੇ ਕੁੱਲ ਦਰਿਆ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਹੋ ਕੇ ਲੰਘਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਤਹਿਸ਼ੁਦਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਿਪੇਰੀਅਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ ਗ਼ੈਰ-ਜਮਹੂਰੀ ਤੇ ਅਨਿਆਈ ਤੌਰ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸਬਧਿਤ ਰਾਜਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਰੱਟੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੁਟੇਰੇ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਜਮਹੂਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੋ ਉਹ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕੌਮੀਅਤਾਂ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਮੁੱਹਈਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਰਿਪੇਰੀਅਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਵੰਡ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਤੇ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੁਟੇਰੇ ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮੀਅਤ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮੇ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਖਿਲਵਾੜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਰਾਹੀਂ ਇਸਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਣਕ ਤੇ ਝੋਨੇ ਦਾ ਭੜੋਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੇਦਰੇਗ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿਤਾਂ ਖਾਤਰ ਵਰਤਿਆ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਉੱਤੇ ਬਣਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਢੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖੋਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੱਬੀਆਂ ਕੁਚਲੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਸਮੇਤ ਇਹਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਕੌਮੀਅਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਉੱਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀਏ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਠੂ ਪਿਛਾਖੜੀਏ ਪਾਣੀ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਉੱਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਭੜਕਾਂਉਦੇ ਹਨ ਪਿਛਾਖੜੀ ਚਾਲਾਂ ਚਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ 'ਚ ਭਿੜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਲੁੱਟ ਤੇ ਦਾਬੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਭਾਵੇਂ ਲੁਟੇਰੇ ਹਾਕਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਵਾਸਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪੀਣ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਇਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਿਵੇਂ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਇਸ ਹੱਕ ਦਾ ਵੀ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮੇ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ

ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਮਾਹਿਰ ਇਕਬਾਲੁਦੀਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੰਡ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੈ।

ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ- 97.20 ਫ਼ੀਸਦੀ

ਬਰਫ਼ ਦੇ ਤੋਦਿਆਂ 'ਚ ਪਾਣੀ-2.14 ਫ਼ੀਸਦੀ

ਧਰਤੀ ਹੇਠ 800 ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਪਾਣੀ- .001 ਫ਼ੀਸਦੀ

ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਝੀਲਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ- .005 ਫ਼ੀਸਦੀ

ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ- .001 ਫ਼ੀਸਦੀ

ਮੌਜੂਦਾ ਜਮਾਤੀ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰੀ ਕੁਦਰਤੀ ਵੰਡ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਠੂ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿਚਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਭਾਵ 97.20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੁਟੇਰੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਨਾਂ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜੰਗੀ ਅੱਡੇ ਵਗੈਰਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਸਗੋਂ ਇਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਭ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਅਨਮੋਲ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਅੰਨੀ ਲੁੱਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਗੰਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚਲੇ ਪਾਣੀ 'ਤੇ ਕਬਜੇ ਲਈ ਲੋਟੂ ਲਾਣੇ ਵੱਲੋਂ ਲੜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਜਾਬਰ ਖ਼ੂਨੀ ਜੰਗਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰੂਪ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ 'ਚ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚਲੇ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਭੰਡਾਰ ਵਾਲੀ ਫਾਰਸ ਦੀ ਖਾੜੀ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਤੇਲ ਭੰਡਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਸੋਮੇ ਕੈਸਪੀਅਨ ਸਾਗਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਕੜ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ (ਸਮੇਤ ਹੋਰਾਂ) ਵੱਲੋਂ ਧਾੜਵੀ ਹੱਲਾ ਬੋਲ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਇਰਾਕ 'ਤੇ ਖ਼ੂਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾਉਣ ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖ਼ੂਨ ਦੀ ਹੋਲੀ ਖੇਡਣ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਇਹ ਜੰਗ ਤੇਲ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਜੰਗ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜੋ ਬਾਕੀ ਪਾਣੀ ਹੈ, ਉਹ ਬੇਹੱਦ ਘੱਟ ਹੈ ਪਰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੁਟੇਰੇ ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਤਿਖੀ ਲੁੱਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਇਸ ਰੂਪ 'ਚ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਮੁੱਚੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਤੀਜੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਕੁੱਲ ਧਰਤੀ ਦਾ ਚੋਥਾ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਜੋੜ ਮੇਲ 'ਚੋਂ ਮੀਂਹ (ਮੌਨਸੂਨ) ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਲਈ ਮੀਂਹ ਸਮੇਤ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਦਰਿਆ ਤੇ ਝੀਲਾਂ, ਬਰਫ ਦੇ ਤੋਦਿਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਕਾਫੀ ਵੱਡੀ ਬਹੁਲਤਾ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪੱਖ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਸਮਤੋਲ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਲੋੜ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦੇ ਇਸ ਕੁਦਰਤੀਪਣ 'ਚੋਂ ਸੋਕੇ ਤੇ ਡੋਬੇ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਤਬਾਹੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦਾ ਹੋਇਆ ਇਸ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਬੰਨ ਕੇ ਸੋਕੇ ਤੇ ਡੋਬੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੇ। ਪਰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਮਾਤੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅੰਦਰ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਸੋਕੇ ਤੇ ਡੋਬੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਢੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ (ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਅਜਾਈਂ ਗਵਾ ਕੇ ਵੀ) ਵਿਰਾਟ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਖੌਤੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ 69 ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੇ ਕੁੱਲ ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ 'ਚੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 2/3 ਹਿੱਸਾ ਅਜਾਈਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸਦਾ ਬੰਨਾਂ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਗੰਭੀਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿਲਤ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਫੈਲ ਰਹੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਉੱਪਰ ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਭੰਡਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮੁੱਚੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਤਕਰੀਬਨ 2.147 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਬਾਕੀ ਪਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਬਰਫ਼ ਦੇ ਤੋਦਿਆਂ, ਧਰਤੀ ਹੇਠ 800 ਮੀਟਰ ਤੱਕ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੇ ਝੀਲਾਂ 'ਚ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਵੀ ਲੁਟੇਰੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਬਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਵਸੋਂ 'ਚੋਂ 110 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹਰ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਕਿੱਲਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਅਬਾਦੀ 'ਚੋਂ 200 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪੌਣੇ ਤਿੰਨ ਸੋ ਕਰੋੜ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਫਰੀਕਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ 36 ਕਰੋੜ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ 100 ਕਰੋੜ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਤਕਰੀਬਨ ਛੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸਫਰ ਤਹਿ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਗ਼ਰੀਬ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਅੰਦਰ 10 'ਚੋਂ ਅੱਠ ਹਸਪਤਾਲਾਂ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਪਾਣੀ ਤੇ ਮਲ ਮੂਤਰ ਦੇ ਤਿਆਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਰ ਪੰਜ ਮੌਤਾਂ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਮੌਤ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਜਿਨਾਂ ਢਾਈ ਸੋ ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਦਾ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਤੇ ਮਲ ਤਿਆਗ ਲਈ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਉਸ ਕਰਕੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ 2300 ਲੋਕ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ 96 ਮੌਤਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਕਰਕੇ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਜੇਕਰ ਮਲ ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦਾ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ 'ਚ 10 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ- ਦਸਤ, ਹੈਜਾ ਤੇ ਬਦਹਜ਼ਮੀ ਦਾ ਇਲਾਜ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸਾਲ ਕੁੱਲ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ 44 ਕਰੋੜ ਘੰਟੇ ਖਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੀਸਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਅੰਦਰ 50% ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਤੇ ਮਲਤਿਆਗ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਸਕੂਲ ਛੱਡ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲੋ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੁਟੇਰੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚਲੇ ਪਾਣੀ (ਜੋ ਕੁੱਲ ਪਾਣੀ ਦੇ ਇੱਕ ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵੀ ਅੱਗੇ ਹਜ਼ਾਰਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਲੁਟੇਰੇ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਸਨਅਤ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਡਦੀਆਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਗੈਸਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ 'ਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਨਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਮੀਂਹ ਵੀ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਮੋੜਵੇਂ ਰੂਪ 'ਚ ਬਨਸਪਤੀ ਤੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਸਮੇਤ ਧਰਤੀ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨਾਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਗੈਸਾਂ ਸਮੇਤ ਜੋ ਐਟਮੀ ਬੰਬਾਂ ਦੇ ਬੇਦਰੇਗ ਤਜ਼ਰਬੇ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਜੰਗਾਂ ਆਦਿ 'ਚ ਗੋਲਾ ਬਰੂਦ ਦੀ ਭਾਰੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ 'ਚ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਘਾਤਕ ਕਿਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਣਨ ਵਾਲੀ ਓਜ਼ੋਨ ਗੈਸ ਦੀ ਪਰਤ 'ਚ ਛੇਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਤਬਾਹਕਰੂ ਖ਼ਤਰੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਹੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ (ਜੋ ਧਰਤੀ ਹੇਠਾਂ 800 ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਭਾਵ ਇੱਕ ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਹਜ਼ਾਰਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੈ) ਦੀ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਸਮਤੋਲ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪਾਣੀ 'ਚ ਵੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਢੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਹਿਰ ਘੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਠੂਆਂ ਦੇ ਜਕੜਪੰਜੇ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਜੱਦੋ ਜਹਿਦ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਾਮਰਾਜੀ ਮੁਲਕਾਂ ਅੰਦਰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਇਨਕਲਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਇਸ ਵਰਗੇ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਅੰਦਰ ਨਵਜਮਹੂਰੀ ਇਨਕਲਾਬ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਸੇਵਾ 'ਚ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਲੋਕ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਅਨਮੋਲ ਹੀਰਾ

ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਦਿਲ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਸੁਰਤ ਸੰਭਲੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾ ਹੱਲਾ ਗੁਰਬਤ ਦਾ ਸੀ। ਅਨਪੜ੍ਹ ਬਾਪ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੁੱਤੀਆਂ ਗੰਢਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਘਰ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਾਕਮ ਹੀ ਸੀ। ਥੋੜ੍ਹੀ-ਬਹੁਤ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਾਭੇ ਵਿਖੇ ਆਰਟ ਐਂਡ ਕਰਾਫਟ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਖ਼ਾਤਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣੀ ਪਈ। ਉਸ ਨੇ 22 ਜਨਵਰੀ 1976 ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜੰਗੀਰਾਣਾ ਵਿੱਚ ਡਰਾਇੰਗ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਜੁਆਇਨ ਕੀਤਾ। ਇੱਕੋ ਸਕੂਲ 'ਚ 34 ਸਾਲ ਸਰਵਿਸ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਉਹ 31 ਮਾਰਚ 2010 ਨੂੰ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਧੀਆਂ ਵਾਂਗ ਪਾਲਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਕੀਤੇ। ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਡੋਲੀ ਤੁਰੀ ਤਾਂ ਹਾਕਮ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਕਣਕਾਂ ਵਾਂਗੂ ਪਾਲੀਆਂ ਧੀਆਂ।" ਜਦੋਂ ਮਾਂ ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੌਰ ਜਹਾਨੋਂ ਤੁਰ ਗਈ ਤਾਂ ਹਾਕਮ ਦੀ ਕਲਮ ਦੇ ਬੋਲ ਸਨ, "ਰੋਂਦੇ ਹਾਕਮ ਨੂੰ, ਖਲਕਤ ਵੇਖਣ ਆਈ।" ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਹ ਫੱਕਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਨਸਾਨ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਦਾ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਪਹਿਲਾ ਗਾਇਕ ਹੋਏਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿੰਨੇ ਕੋਈ ਦੇ ਦਿੰਦਾ, ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਦਫ਼ਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਿ ਦਿਲ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਨੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਖੋਹ ਲਿਆ। ਰਾਜ ਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਕਦੇ ਸਾਰ ਨਾ ਲਈ। ਜਿਉਂਦੇ-ਜੀਅ ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਦਰਬਾਰ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਅੱਜ ਪਿੰਡ ਜੰਗੀਰਾਣਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਉਹ ਪਿੱਪਲ ਤੇ ਬੋਹੜ ਉਦਾਸ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਲਾਇਆ ਸੀ। ਉਦਾਸ ਹੈ ਉਹ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਪੁਰਾਣਾ ਸਾਈਕਲ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥੀ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਡਾਲਡੇ ਘਿਓ ਵਾਲੀ ਖਾਲੀ ਪੀਪੀ ਵੀ ਅੱਜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਸਾਜ ਬਣੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਾਈਕਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਗਿੱਦੜਬਾਹੇ ਤੋਂ ਤੁਰ ਕੇ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪਿੰਡ 'ਚ ਡਿਊਟੀ ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਲੰਮੇ ਚੋਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਕੋਈ ਟੀਮ ਚੈਕਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਚੈਕਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚੈਕਿੰਗ ਦਾ ਚੇਤਾ ਹੀ ਭੁੱਲ, ਅੱਗਿਓਂ ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਮਾਣ ਕੇ ਮੁੜ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀਪਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਟੂਰ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਬੀਕਾਨੇਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਨੇ ਡਫਲੀ 'ਤੇ ਗਾਇਆ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਪੂਰਾ ਅਖਾੜਾ ਬੱਝ ਗਿਆ। ਏਨਾ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪੂਰੇ ਟੂਰ ਦਾ ਖਰਚਾ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਹਰਾ-ਭਰਾ ਸਕੂਲ ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਜਿੰਨੀ ਸੰਗਤ ਸਾਧੂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਾਣਦਾ ਸੀ, ਓਨਾ ਹੀ ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਉਹ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਵਰਗੇ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਹੀ ਘੁੰਮਦਾ ਸੀ। ਬੀਤੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਉਸ ਨੇ ਆਖ਼ਰੀ ਦਫ਼ਾ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨਾਲ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਗਾਇਆ ਸੀ, "ਸੱਜਣਾ ਵੇ ਸੱਜਣਾ, ਤੇਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਲੀ ਸਾਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਦੁਪਹਿਰ।" ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਪਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜੇ ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਪੂਰੀ ਰੂਹ ਨਾਲ ਗਾਇਆ। ਇਹੋ ਉਸ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਸਟੇਜ ਹੀ ਨਿੱਬੜੀ। ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦਾ ਜਮਾਤੀ ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਜੁਗਾੜਬੰਦੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਲੰਧਰ ਲਾਗੇ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਸੀ। ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਆਉਣ ਤੋ ਪਹਿਲਾਂ ਕਲਾਕਾਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਲਾ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਨੇ ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ ਤਾਂ ਹਾਕਮ ਨੇ ਆਖਿਆ, "ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਮੌਲਾ ਦੀ ਚਮਚਾਗਿਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ।" ਉਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਾਦਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਵਾਲੇ ਹਾਕਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਲ-ਛਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਦੇ ਸਿਵਿਆਂ 'ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ 'ਚੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਜ਼ਾਮੰਦ ਕਰਕੇ ਮਟੀਆਂ ਹਟਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰਾ-ਭਰਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਦੀ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤ ਅੱਜ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਆਰਟ ਗੈਲਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਦੇ ਸਿਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਲੋਕ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਸੋਨਾ ਆਖ਼ਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿੱਟੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਵਿਆਂ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਖ਼ਾਤਰ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਪੈਸੇ ਭੇਜੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਇਹ ਸਿਵੇ ਪਾਰਕ ਵਾਂਗ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਬੈਠ ਕੇ ਸਕੂਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪੈਂਦੇ ਛਾਪਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹਾਕਮ ਕੋਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿਣਾ, "ਬਾਬਿਓ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਗੱਲ ਮੁੱਕਣੀ ਹੈ।" ਕਈ-ਕਈ ਦਿਨ ਹਾਕਮ ਸਿਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਰਹੂਮ ਫ਼ਿਲਮ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਰਿੰਦਰ ਆਪਣੀ ਫ਼ਿਲਮ 'ਯਾਰੀ ਜੱਟ ਦੀ' ਲਈ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਆਇਆ। ਜਦੋਂ ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਘਰ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਨਛੱਤਰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਦੀ ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ 'ਤੇ ਪਿੱਪਲ ਕੋਲ ਜੋਗੀ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਵਰਿੰਦਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਜੋਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਬੀਨ ਆਪਣੇ ਰੰਗ ਬਿਖ਼ੇਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਗੱਡੀਆਂ ਵਾਲੇ ਵਣਜਾਰੇ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਲਈ ਆਏ ਸਨ। ਉਹ ਮਸਤਮੌਲਾ ਇਨਸਾਨ ਪਿਆਰ ਵੰਡਦਾ ਸੀ। ਲੋਭੀ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਮਾ ਲੈਂਦਾ। ਕਾਲੇ ਦੌਰ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਬੋਦੀਵਾਲਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਅਤੇ ਬਲਕਾਰ ਹਾਜੀ ਦਾ ਅਖਾੜਾ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਖਾੜਕੂ ਸਟੇਜ ਕੋਲ ਆਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਲੋਕ ਖਿਸਕਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਹਾਕਮ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਸੂਫ਼ੀਆਨਾ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਗਾਉਂਦਾ ਜੋ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਨਾ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਨੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਮਿੱਤਰੋ, ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਗਾਣਾ ਸੁਣ ਲੋ, ਫਿਰ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਲੈਣਾ।" ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਨੇ 'ਮੇਲਾ ਯਾਰਾਂ ਦਾ' ਗਾਇਆ। ਖਾੜਕੂ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੋਟ ਇਨਾਮ ਦੇ ਕੇ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਚਲੇ ਗਏ। ਲੋਕ ਮਗਰੋਂ ਕਈ ਘੰਟੇ ਉਸ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ। ਉਸ ਦੀ ਮਹਿਫਲ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਜਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਉਹ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਸਾਥੀ ਦਰਸ਼ਨ ਮਾਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਦਿਲ ਹੌਲਾ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਜੱਗੂ ਅਤੇ ਵੀਨਾ ਕੋਲ ਹੁਣ ਉਸ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਬਚੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਉਹ ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹੱਥੀਂ ਰੋਟੀ ਖੁਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸਾਈਕਲ ਉਸ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਤੁਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹੋ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਸਤੇ ਆਖ ਕੇ ਵਿਦਾ ਹੋਇਆ। ਲੋਈ ਅਤੇ ਡਫਲੀ ਨੇ ਵੀ ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਦਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚੋਂ ਅਲੋਪ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਟ ਤੇ ਸਿਰ ਚੁੰਨੀ

ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਖ਼ਾਸਕਰ ਸਰਮੋ ਹਿਆ ਵਾਲਾ ਸਾਦਗੀ ਭਰਿਆ ਹੁਸਨ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਹਿਰਾਵਿਆਂ ਦਾ ਲਗਾਓ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਖਿੱਚ ਅਜੋਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮੇਰੇ ਸੋਹਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮੁਟਿਆਰ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਵਾਲੀ ਚੁੰਨੀ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਮਿਲੇ ਪਹਿਰਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਭੁੱਲ-ਵਿਸਾਰ ਹੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਆ ਰਹੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਵੇਂ ਫ਼ੈਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ ਉੱਥੇ ਮੁਟਿਆਰਾਂ/ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਜਕੜ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਟ ਤੇ ਲੰਮੇ ਕੇਸਾਂ ਵਾਲੀ ਗੁੱਤ/ਜੂੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਟਾ ਕੇ, ਭੁੱਲ ਸਿਰ ਚੰਨੀ ਦੀ ਟੌਰ੍ਹ ਨੂੰ, ਜ਼ੀਨਾਂ, ਪੈਂਟਾਂ, ਸਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਰਟ ਸਰਕਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਝੂਠੇ ਵਿਖਾਵਿਆਂ ਦੇ ਲਾਲਚਾਂ ਵੱਸ ਪੈ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲਿਬਾਸਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਫਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁਟਿਆਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿ ਗਿੱਧਿਆਂ ਦੀ ਰਾਣੀ ਅਖਵਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮਾਣਮੱਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਅੰਬਰਾਂ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਿਹੜਾ ਦੱਸੇ ਕਿ ਸਾਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਤ੍ਰਿੰਜਣਾਂ, ਤੀਆਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਿੰਗਾਰਾਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬਾਣਿਆਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਤੀ ਭਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੇਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਗੁੱਤ ਤੇ ਉਸ ਤੇ ਗੁੰਦੇ ਹੋਏ ਰੀਬਨ, ਪਰਾਂਦਾ, ਤੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਸੱਗੀ ਫੁੱਲ ਉਸ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾ ਕੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਗੁੱਤ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਮੁਟਿਆਰ ਦੇ ਹੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਪੋਣੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੂੜਿਆਂ ਦੇ ਚਲੇ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨਾਂ ਨੇ ਸਿਰ ਦੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਦਾ ਰੂਪ ਹੀ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਈ ਪੰਜਾਬੀ ਜੁੱਤੀ ਨਾਲ ਤੁਰਨਾ ਵੀ ਹੁਣ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ ਏ, ਇਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਉੱਚੀ ਅੱਡੀ ਦੇ ਸੈਂਡਲ ਨੇ ਤੌਰ ਹੀ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸੂਝਵਾਨ ਅਤੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫ਼ੈਸ਼ਨਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਰੀਮਾਂ, ਪਾਊਡਰਾਂ ਨਾਲ ਜੋ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੀ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਿਆਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੁੱਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰ ਦੇ ਬਾਲ ਤਾਂ ਚਿੱਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਮਰ ਤੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਪਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਝੁਰੜੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਫਿਰ ਇਲਾਜ ਲੱਭਣਾ ਔਖਾਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਆਉਣਾ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਭੈੜੀਆਂ ਸਰੀਰ ਦੀ ਚਮੜੀ ਲਈ ਮਾਰੂ ਕੈਮੀਕਲਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਰੀਮਾਂ, ਪਾਊਡਰਾਂ, ਤੇਲ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਹੀ ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ/ਦੇਣ ਹਨ।

ਅੱਜ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਰਮ ਦਾ ਪੱਲੂ ਸਿਰ ਤੇ ਚੁੰਨੀ ਜਾਂ ਦੁਪੱਟਾ, ਲੰਮੀ ਕੁੜਤੀ ਨਾਲ ਘੱਗਰੇ ਦੀ ਵਰਤੋ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਇਹ ਗੋਟੇ ਵਾਲਾ ਦੁਪੱਟਾ ਸਿਰ ਤੋ ਲਹਿ ਕੇ ਗਲ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਜੋਗਾ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਅਲੋਪ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚਿੰਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਤਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਜਾਂ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਚੰਦਰੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਹਿਰਾਵਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾ ਕੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਪਹਿਰਾਵਿਆਂ ਨੂੰ ਅਧਮੋਇਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਤੋ ਵੱਡੇ ਜਿਵੇਂ ਸਹੁਰੇ (ਪਿਤਾ), ਜੇਠ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵਡੇਰੇ ਅੱਗੇ ਵੀ ਘੁੰਡ ਕੱਢ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ, ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਤਾਂ ਸਿਰ ਤੋਂ ਚੁੰਨੀ ਨਹੀਂ ਲਾਹੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਵਿਆਹ-ਸਾਦੀਆਂ ਤੋ ਪਹਿਲਾਂ ਚੁੰਨੀ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਲੜਕੀ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦੀ ਧੀਆਂ ਵਾਂਗਰਾਂ ਇੱਜ਼ਤ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖ ਅਫ਼ਸੋਸ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਵੀ ਜੀਨਜ਼ ਅਤੇ ਸਰਕਟਾਂ ਪਹਿਨਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਪਸੰਦ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਵੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚ ਦਰਾਰ ਜਿਹਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਜਿਹਾ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹੋਣਾ ਵੀ ਆਮ ਜਿਹੀ ਆਦਤ ਜੋ ਹੈ।

ਹਰ ਰੋਜ਼ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨਾਲ ਕੋਝੀਆਂ ਤੇ ਮੰਦ ਭਾਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੀ ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਪੱਖ ਤੋ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੜੇ ਸ਼ੋਅ ਰੂਮਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮੰਦ ਨੌਕਰੀ ਪੇਸ਼ਾ ਔਰਤਾਂ ਜਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ੌਕੀਨ ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਜੀਨ ਪੈਂਟ ਜਾਂ ਟਾਪ ਪਹਿਨ ਕੇ ਹੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਆਉਣ ਤਾਂ ਕਿ ਗ੍ਰਾਹਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਕੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ। ਸਿਰ ਚੁੰਨੀ ਜਾਂ ਸਲਵਾਰ ਸੂਟ ਤਾਂ ਔਰਤ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਚਾਰ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਨਿਖਾਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਤਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਵੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਕੈਪਰੀ ਜਾਂ ਜੀਨ ਆਦਿ ਜਿਹੇ ਫ਼ੈਸ਼ਨ ਭਰੇ ਲਿਬਾਸਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਨ ਕੇ ਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਇਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕਿ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਅੰਤ ਵਿਚ ਦਾਸ ਇਹ ਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ੈਸ਼ਨ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸਕਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸੇਧ ਨਹੀਂ ਦੇ ਪਾ ਰਹੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਮਿਲੇ ਸਰਮੋ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਦੇ ਲਿਬਾਸਾਂ ਵਾਲੇ ਗਹਿਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਣ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਚੰਭੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਲੋੜ ਹੈ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਣਮੱਤੇ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਲਿਬਾਸ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਸਿਰ ਚੁੰਨੀ ਦੁਪੱਟਾ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ ਕੇ ਹੋਰ ਉੱਚਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਦਾਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਮੇਰੇ ਵੀਰ ਭੈਣ ਦਾ ਮਨ ਨੂੰ ਠੇਸ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਦਾਸ ਸਮਝ ਕੇ ਖਿਮਾ ਕਰਨਾ।

ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ "ਭੱਟ"

ਬੂਹੇ ਤੱਕਦੀਆਂ ਬੁੱਢੀਆਂ ਅੱਖਾਂ

ਬਜ਼ੁਰਗ ਉਦਾਸ ਹਨ ਤੇ ਬੁਢਾਪਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ। ਸੰਝ ਦੀ ਉਮਰ ਇਕਲਾਪੇ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਰਮਾਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਬੋਝ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਢਲੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਵੇਲਾ ਵਿਹਾ ਚੁੱਕੀ ਵਸਤ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਬੇਕਦਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਏਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਇਕੱਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਹਨ ਟੁੱਟਦੇ ਤੇ ਇਕਹਿਰੇ ਪਰਿਵਾਰ। ਸਾਂਝੀ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਥਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਘਰ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿੱਥੇ ਤਿੰਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਇੱਕ ਛੱਤ ਥੱਲੇ ਵਿਚਰ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਨਤ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਹੁਣ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿੱਚ ਦੂਰ-ਨੇੜੇ ਦੀਆਂ ਸਭ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਭਾਲਣਾ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੁਰੇਡੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਵੱਸ ਜਾਣ ਦਾ ਚਲਨ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਔਲਾਦ ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਪਰਵਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਤੰਦਰੁਸਤ ਸਰੀਰਕ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵਕਤ ਲੰਘਣ ਨਾਲ ਸਿਹਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਪਰਦੇਸ ਗਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝੇਵੇਂ ਵਧਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਹਾਰੇ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸਹਾਰੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਜੀਵਨ। ਜਿਸ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਭੈਣ-ਭਰਾ, ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਇਕੱਠੇ ਖੇਡੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਮੁੜ ਕਿਸੇ ਸ਼ਗਨਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਜਾਂ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਵੀ ਪੂਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘਟਦਾ ਮੋਹ ਤੇ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਵੀ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਰਹਿ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਭਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡਿਆਂ ਤਕ ਹਰੇਕ ਆਪਣੀ ਅਲੱਗ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਗ੍ਹਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨੀ ਤੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨੀ ਔਖਾ ਕੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਕੌੜੀਆਂ-ਫਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ, ਕਰਕੇ ਵੀ ਲੋਕ ਇੱਕੋ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ 'ਕੱਠਿਆਂ ਰਹਿਣਾ ਔਖਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਘਰ ਅਜਿਹੇ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ, ਇੱਕੋ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਛੱਤਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਤੇ ਨੂੰਹਾਂ-ਪੁੱਤ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕੋ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵੀ ਕਈ-ਕਈ ਦਿਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੱਥੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ, ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਬਹੁਤ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੀੜ੍ਹੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਿਰਜਦੀ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੌਖਿਆਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਮਾੜੇ ਚੰਗੇ ਵਕਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਰਾਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਲਈ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੱਡੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਨੋਰਥ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਸਲਾ ਫਿਰ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਹਿੱਕ 'ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਮਰਿਓ' ਜਾਂ 'ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣੀਆਂ' ਵਰਗੇ ਆਮ ਸੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸੰਵਾਦ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕੁੜੱਤਣ ਦੀ ਹੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹਨ। ਬੁਢਾਪਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਢਲਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਉਮਰੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਿਲ, ਸਾਹ, ਕੈਂਸਰ ਵਰਗੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪੈਸਾ, ਵਕਤ ਅਤੇ ਸੁਚੱਜੀ ਸਰੀਰਕ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਮਸਲਿਆਂ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਕੁਝ ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬੋਝ ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਚੁੱਕਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਢਾਂਚੇ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਤੇ ਉਂਜ ਵੀ ਉਹ ਇੰਨੀਆਂ ਨਿਗੂਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦਵਾਈ ਦਾਰੂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ 'ਤੇ ਖ਼ਰਚਣ ਵਾਸਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਕੱਢ ਕੇ ਰਾਜ਼ੀ ਹੈ, ਨਾ ਵਕਤ ਦੇ ਕੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈ ਕੇ। ਨਤੀਜਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਪਣੀ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਹੱਡ ਰੋਲਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੁੱਤਾਂ ਦੀ ਮਿਹਰ ਸਦਕਾ ਦੋ-ਦੋ, ਚਾਰ-ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨੇਵਾਰ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਾਂਗ ਵੰਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਪੁੱਤ ਧੀ ਵੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਸਰਵੇ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ 44 ਫ਼ੀਸਦੀ ਭਾਵ ਅੱਧੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਲਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ 20 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਅਜੇ ਉਨੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਟੁੱਟੀ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ ਇਕੱਲਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਘੱਟ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਨਾ ਹੋਣਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਔਸਤਨ ਉਮਰ ਵੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2011 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 9 ਕਰੋੜ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਅਗਲੇ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਭਾਵ 2026 ਤਕ ਦੁਗਣੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਸਾਥ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਵਕਤ ਬੇਵਕਤ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਛੋਟਾ ਮੋਟਾ ਕਾਜ ਸੰਵਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਲੜਖੜਾਉਂਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਤੇ ਕੰਬਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਾਥ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋਰ ਚੱਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸਾਥੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਘਾਟਾ ਪੈ ਚੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪੈਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਕਈ ਵਾਰ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਨਾ ਬਣੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਦਲੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਅਪਨਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੇਵਾ ਵਾਸਤੇ ਸਵੈ-ਸੇਵਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਕੋਰਸ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਤੀਹ ਘੰਟੇ ਜਾਂ ਪੰਜਾਹ ਘੰਟੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਲਏ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨਾਲ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਵਕਤ ਬਿਹਤਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਨੁਕਤੇ ਸਿੱਖ ਲੈਣ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸ਼ਿੰਗਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਚਿਤਰਣ ਵਾਸਤੇ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸਵੈ-ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਪਾਰਕ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਸਕਣ। ਉਮਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਡ ਤਮਾਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਣ। ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਚਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਕ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਇਕੱਠਾਂ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਲੈਣ ਲਈ ਉੱਥੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੱਠ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੁਝੇਵੇਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਵਿੱਚ ਬਲੀ ਦੇ ਬੱਕਰੇ ਵਾਂਗ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਸੱਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ। ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਇਹ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕਦੇ ਜਵਾਨ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਸਾਡੀ ਨੈਤਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਬੋਤਾ ਬੰਨ੍ਹ ਅੰਬੀਆਂ ਦੀ ਛਾਂਵੇ..

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਪਹਿਰਾਵਾ ਖਾਣ ਪੀਣ, ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ, ਲੋਕ ਗੀਤ, ਲੋਕ ਨਾਚ, ਧਰਮ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਸੰਦ-ਸੰਦੇੜੇ ਆਦਿ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਮਨ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਮਨੁੱਖੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਇਕ ਅੰਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਕੇਵਲ ਖੇਤੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇੰਜ ਕਹਿ ਲਈਏ ਕਿ ਹੱਲ ਵਾਹੁਣ ਜਾਂ ਦੁੱਧ ਆਦਿ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਂ ਸਫਰ ਤੇ ਢੋਆ ਢੁਆਈ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਜਨ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਲਦਾਂ, ਘੋੜੇ, ਘੋੜੀਆਂ ਤੇ ਊਠ ਆਦਿ ਨੂੰ ਆਵਾਜਾਈ, ਸਫਰ ਜਾਂ ਢੋਆ ਢੁਆਈ ਹਿੱਤ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਊਠ ਅਜਿਹਾ ਜਾਨਵਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਵੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਊਠ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦਾ ਸਾਥੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਈ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਊਠ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਲਵੇ ਵਿੱਚ ਬੋਤਾ ਸ਼ਬਦ ਊਠ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਤੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਹੈ। ਊਠਣੀ, ਬੋਤੀ, ਡਾਚੀ ਸ਼ਬਦ ਊਠ ਜਾਂ ਬੋਤੇ ਦੇ ਇਸਤਰੀ ਲਿੰਗ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਸ਼ਮ ਕਿੱਸਾ 'ਸੱਸੀ ਪੁੰਨੂੰ' ਵਿੱਚ ਡਾਚੀ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਦਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਡਾਚੀ ਮੇਰਾ ਪੁੰਨੂੰ ਚੜ੍ਹਿਆ,
ਮਰ ਦੋਜ਼ਖ ਵੱਲ ਜਾਵੇ

ਊਠ ਜਾਂ ਬੋਤਾ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਜਾਨਵਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਫੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਇੰਜ ਕਹਿ ਲਈਏ ਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਝਾੜੀਆਂ, ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਪੱਤੇ, ਕਿੱਕਰਾਂ ਦੀ ਲੁੰਗ ਆਦਿ ਖਾ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਜੀਵ ਔਖੀਆਂ ਜੀਵਨ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਿਊਂਦਾ ਰੱਖ ਲੈਂਦਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਤੇ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਈ ਦਿਨ ਜਿਊਂਦਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੋਤਾ ਮਾਨਵੀ ਜੀਵਨ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਅਹਿਮ ਥਾਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੋਰ ਪਸ਼ੂਆਂ, ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਲਦ, ਘੋੜੇ, ਘੋੜੀਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਲ ਬੋਤਾ ਜਾਂ ਬੋਤੀ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿਲੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਲ ਵਾਹੁਣ, ਖੂਹ ਗੇੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਜਿਥੇ ਬਲਦਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਥੇ ਬੋਤੇ-ਬੋਤੀਆਂ ਵੀ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਬਲਦ ਹਲ ਵਾਹੁਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਬੋਤਾ ਜਾਂ ਬੋਤੀ ਖੂਹ ਗੇੜਨ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਲਦਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਧੇਰੇ ਤਾਕਤਵਰ ਤੇ ਭੁੱਖ ਪਿਆਸ ਸਹਿ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਹਲ ਵਾਹੁਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਰੇਤੀਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਜੱਜ ਜਦੋਂ ਰੇਤਲੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਹ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੋਤਾ ਜੋੜ ਕੇ ਚਲਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਆਮ ਕਰਕੇ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ:

ਜੱਟ ਜੋੜ ਕੇ ਬਾਗੜੀ ਬੋਤਾ
ਟਿੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਹੁਣ ਚੱਲਿਆ

ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਬੋਤਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬੋਤੇ ਤੇ ਬੋਤੀਆਂ ਜੰਝ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਚਾਅ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰੇ ਜਾਂਦੇ। ਬੋਤੇ ਦੀ ਮੁਹਾਰ, ਕਾਠੀ ਆਦਿ ਉੱਤੇ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਕੋਕੇ ਜੜੇ ਜਾਂਦੇ। ਲੋਗੜੀ ਦੇ ਫੁੱਲ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ। ਕੌਡੀਆਂ ਆਦਿ ਲਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਬੋਤੀ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਝਾਂਜਰਾਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਰੀਝ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕੇ ਵਿਆਹਾਂ ਮੇਲਿਆਂ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਨਾਲ ਢੁਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਉਹ ਜਲੌਅ ਬੜੇ ਮਨਮੋਹਕ ਤੇ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ। ਕੋਈ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਭਰੂ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਬੋਤੇ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਤੁਰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਆਖਦੀ:

ਬੋਤਾ ਹੌਲੀ ਤੋਰ ਮਿੱਤਰਾ
ਮੇਰਾ ਨਰਮ ਕਾਲਜਾ ਧੜਕੇ

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗੱਭਰੂ ਆਪਣੀ ਮੁਟਿਆਰ ਘਰ ਵਾਲੀ ਦੇ ਪੇਕੇ ਪਿੰਡ ਨੇੜਿਓਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੋਤੇ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਲੰਘਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਚੱਲਣ ਲਈ ਆਖਦੀ ਹੋਈ ਕਹਿੰਦੀ:

ਬੋਤਾ ਬੰਨ੍ਹ ਅੰਬੀਆਂ ਦੀ ਛਾਵੇਂ
ਬੇਬੇ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਚਲੀਏ

ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਾਹੁਣਚਾਰੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਬੋਲੀਆਂ, ਗੀਤਾਂ, ਟੱਪਿਆਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬੋਤੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਕਰ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਾਸਕਰ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਬੋਤਾ ਬੜਾ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ:

ਆ ਵੇ ਨਾਜਰਾ, ਬਹਿ ਵੇ ਨਾਜਰਾ,
ਬੋਤਾ ਬੰਨ੍ਹ ਦਰਵਾਜ਼ੇ,
ਬੋਤੇ ਤੇਰੇ ਨੂੰ ਘਾਹ ਦਾ ਟੋਕਰਾ,
ਤੈਨੂੰ ਦੋ ਪਰਸ਼ਾਦੇ,
ਗਿੱਧੇ ਵਿੱਚ ਨੱਚਦੀ ਦੀ
ਮੇਰੀ ਧਮਕ ਪਏ ਦਰਵਾਜ਼ੇ

ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਲੱਕੜ ਕਾਠ ਦੀ ਚੋਰੀ ਆਮ ਸੀ, ਉਥੇ ਮਾਲ ਡੰਗਰ ਦੀ ਚੋਰੀ ਵੀ ਆਮ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੱਝ, ਗਾਂ, ਬੱਕਰੀ, ਘੋੜੀ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਲ ਬੋਤੇ ਦੀ ਚੋਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਬੜੀ ਸਫਾਈ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕਰਨਾ ਬੜੀ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਲਵਈ ਬੋਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਬੋਲੀ ਬੜੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਗਲੀ-ਗਲੀ ਵਣਜਾਰਾ ਫਿਰਦਾ
ਲੱਪ ਕੁ ਸੁਰਮਾ ਲੋਰੀ ਦਾ
ਭਰੀ ਸਲਾਈ ਨੈਣੀਂ ਪਾ ਕੇ
ਨੈਣਾਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਤੋੜੀਦਾ
ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ ਗੱਡਾ,
ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਤੋਰੀ ਦਾ,
ਮੈਂ ਨਾ ਜ਼ਾਲਮਾ ਬਹਿੰਦੀ
ਵੇ ਬੋਤਾ ਤੇਰਾ ਚੋਰੀ ਦਾ

ਊਠ ਜਾਂ ਬੋਤੇ ਦੀ ਬਦੀ ਬੜੀ ਮਾੜੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੈਰ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਖੋਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੋਤਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਥਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਸਰਦੇ ਪੁੱਜਦੇ ਘਰ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਘਰ ਪਰਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਨ ਮੁਟਾਵ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਧੀ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਅੱਡ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੀ ਤੇ ਅੱਡ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਸੰਦ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਟਵਾਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਦੇਣ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ ਦਾ ਇਕ ਗੀਤ ਵੀ ਬੜੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ ਸੀ:

ਬਾਪੂ ਵੇ ਅੱਡ ਹੁੰਨੀ ਆਂ ਗਾਂ ਲੈ ਦੇ
ਇਕ ਮੈਂਹਿ ਲੈ ਦੇ
ਦੋ ਬਲਦ ਟੱਲੀਆਂ ਵਾਲੇ
ਬੋਤੀ ਲੈ ਦੇ ਝਾਂਜਰਾਂ ਵਾਲੀ ਵੇ
ਅੱਡ ਹੁੰਨੀ ਆਂ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜਨ ਮਾਨਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਗੀਤਾਂ, ਲੋਕ ਬੋਲੀਆਂ, ਟੱਪਿਆਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਬੋਤਾ ਖਾਸ ਥਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਥੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਥੇ ਯੁੱਧਾਂ, ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ।

ਹੁਣ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਵਪਾਰ

ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਹੱਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਵਿਸ਼ਵ ਕਾਰਪੋਰੇਟੀ ਪੂੰਜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹੱਦਾਂ ਵੀ ਉਲੰਘ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਰਮ-ਹਯਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਇਹ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸੋਚ ਐਨੀ ਨੀਚਤਾ ਉਤੇ ਡਿੱਗ ਪਵੇਗੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਸੁਣ ਕੇ ਆਮ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਦਿਲ ਤਾਂ ਦਹਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟੀ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ, ਹਕੂਮਤਾਂ ਦਾ ਧਰਮ (ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਹਿਦ) ਅਤੇ ਧਰਮ (ਧਾਰਮਕ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ) ਦਾ ਤਾਂ ਸ਼ਰਮ ਵਿਹੂਣਾ ਚਿਹਰਾ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ।

ਅਸੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹਾਂ ਕਿ ਹੁਣ ਕਾਰਪੋਰੇਟੀ ਪੂੰਜੀ ਨੇ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਧੰਦੇ (ਕਾਰੋਬਾਰ) ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕੇਂਦਰ ਕੰਬੋਡੀਆ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕੰਬੋਡੀਆਈ ਮਾਵਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ 'ਬ੍ਰੈਸਟ ਮਿਲਕ ਬੈਂਕ' ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਕੇ ਅੱਗੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਸੀ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ 'ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਮਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ, ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਤੰਦਰੁਸਤ ਦੁੱਧ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹਰ ਡਾਕਟਰ ਇਸ ਦੀ ਸਲਾਹ ਵੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਹਵਸ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਡੱਬਾਬੰਦ ਦੁੱਧ ਲੈ ਕੇ ਆਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚ ਅੰਨ੍ਹੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵੀ ਕਮਾਏ। ਪਰ ਲੰਮੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਿਟਿਆਂ ਪਿਛੋਂ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡੱਬਾ ਬੰਦ 'ਬੇਬੀ ਫ਼ੂਡ ਮਿਲਕ' ਰਸਾਇਣਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਮੰਡੀ ਸਿਰਫ਼ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਘਟੀ ਹੈ ਪਰ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਭਾਰਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅੱਜ ਵੀ ਖ਼ੂਬ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਪਾਰ ਵੱਧ ਫ਼ੁੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ, ਜਿਥੇ ਇਸ ਉਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਨੇ ਹੁਣ ਨਵਾਂ ਰਾਹ ਕੱਢ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਗ਼ਰੀਬ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਪਿਛੋਂ ਹੁਣ ਇਕ ਨਵਾਂ ਰਾਹ ਕਢਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਕੁੱਖ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਤਾਜ਼ਾ ਕਾਲੀ ਕਰਤੂਤ ਹੈ। ਕੰਬੋਡੀਆ ਦੀ ਇਕ ਅੰਬ੍ਰੋਸ਼ੀਆ ਲੈਬ, ਜਿਹੜੀ ਯੂਰੋਪ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਨੇ 'ਬ੍ਰੈਸਟ ਮਿਲਕ ਬੈਂਕ' ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਕਰ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਭੇਜਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੁੱਧ ਦੇ 147 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਦੀ ਕੀਮਤ 20 ਡਾਲਰ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਉਦੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਇਸ ਵਪਾਰ ਬਾਰੇ ਯੂਨੈਸਕੋ ਨੂੰ ਭਿਣਕ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਪਿਛੋਂ ਅੰਬ੍ਰੋਸ਼ੀਆ ਲੈਬ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਪਿਛੇ ਹਟਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੈਸਕੋ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਘ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਨ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਉਥੇ ਬ੍ਰੈਸਟ ਮਿਲਕ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ 'ਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਉਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗਾ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਪਣੇ ਵਪਾਰ ਦਾ ਤਰਕ ਇਹ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਜੋ ਮਾਵਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗਾਹਕ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ 'ਚ ਦੁੱਧ ਦੀ ਘਾਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਔਰਤਾਂ ਅਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਦਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋੜਵੰਦ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੰਬੋਡੀਆਈ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੰਬੋਡੀਆਈ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀ ਧਾਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਗ਼ੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਵਪਾਰ ਕੰਬੋਡੀਆ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਹੀ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ ਵੀ ਚੁੱਪ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਕਾਰਪੋਰੇਟੀ ਪੂੰਜੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਪਾਰ ਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੰਦਿਸ਼ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਛਾਤੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਟੀ ਪੂੰਜੀ ਸਮਝ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੋਰ ਮੋਰੀਆਂ ਵੀ ਮੋਕਲੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਯੂਨੈਸਕੋ ਵਲੋਂ ਚੁੱਕੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਨਿਕਲਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਯੂਨੈਸਕੋ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਕਲੰਕ ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਮਗਰਮੱਛ ਦੇ ਹੰਝੂ ਹਨ। ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟੀ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਚਾਕਰ ਹੀ ਤਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਕੀ ਅਮਰੀਕਾ ਬ੍ਰੈਸਟ ਮਿਲਕ ਦੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇਣ ਵਿਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਏਗਾ? ਇਹ ਉਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮਿਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਹਰਬਾ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਭੁਖਮਰੀ, ਗ਼ਰੀਬੀ, ਕੰਗਾਲੀ ਦੇ ਪਸਾਰ 'ਚ ਇਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੋਈ ਲੁਕੀ-ਛਿਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਵਾਂ ਲਈ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਪਾਸੋਂ ਉਹ ਵੀ ਖੋਹਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹੈ। ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸੈਕਸ ਵਰਕਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ? ਕੀ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਪਰਾਈ ਕੁੱਖ ਰਾਹੀਂ ਬੱਚੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਗ਼ਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ? ਹੁਣ ਅਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਿਹਤਕ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਲਾਚਾਰ ਗ਼ਰੀਬ ਅਤੇ ਕੰਗਾਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕੇਂਦਰ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਡੇਅਰੀ ਫ਼ਾਰਮਿੰਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ) ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ? ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਔਰਤਾਂ, ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਦਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਅਪਣੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨੀਚ ਤੋਂ ਨੀਚ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਬਣਾਈ ਰਖੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕ ਵਾਰ ਬ੍ਰੈਸਟ ਮਿਲਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਮੰਡੀ ਵੀ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸਰੋਤ (ਗ਼ਰੀਬ ਅਤੇ ਲਾਚਾਰ ਔਰਤਾਂ) ਵੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ ਤਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟੀ ਪੂੰਜੀ ਇਸ ਤੋਂ ਕਦਾਚਿਤ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟੀ ਪੂੰਜੀ ਲਈ ਕੋਈ ਔਖਾ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਜੋ ਕੰਬੋਡੀਆ 'ਚ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਲ ਇਹ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸਨਅਤ ਅਤੇ ਮੰਡੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਗ਼ਰੀਬ ਅਤੇ ਅਣਵਿਕਸਤ ਮੁਲਕਾਂ ਤਕ ਪਸਰ ਸਕਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਯੂਨੀਸੈਫ਼ ਦੇ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਤਾਂ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਸਮੇਤ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਰਹੀਆਂ? ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਧਰਮ, ਜਿਹੜੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਉਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਕ ਆਗੂ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਕਿਉਂ ਰਹੇ? ਕੀ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਮਹਾਂ-ਪਾਪਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਨਹੀਂ? ਇਹ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਤੇ ਵੀ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੀ ਪੂੰਜੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਦਤਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਲ ਧੱਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸੈਕਸ ਵਰਕਰ ਬਣਾਇਆ, ਫਿਰ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ, ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੋਅਪੀਸ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਉਸ ਦੇ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਡੀ ਦੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਲੈ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੁੱਧ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਜੀਵ (ਪਸ਼ੂ) ਹੈ। ਇਹ ਅਤਿ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ/ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉਤੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਔਰਤ ਮਜ਼ਬੂਤੀਕਰਨ ਦੀ ਗੁਹਾਰ ਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਮੱਧਯੁਗੀ ਗ਼ੁਲਾਮ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਭਿਆਨਕ ਅਤੇ ਬਦਤਰ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਵਲੋਂ ਇਸ ਕਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਗ਼ਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਦੁੱਧ ਖੋਹ ਕੇ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਇਕ ਘੋਰ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਬ੍ਰੈਸਟ ਮਿਲਕ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਮੁੱਚੀ ਵਿਸ਼ਵੀ ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਕਲੰਕ ਹੈ।

ਜਵਾਨੀ ਵੇਲੇ

ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਦਿਨ ਜੋਸ਼, ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਤ੍ਰਿਵੈਣੀ ਦੇ ਦਿਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਵਾਨੀ ਉਮਰੇ ਇਨਸਾਨ ਕੋਲ ਸੁਪਨੇ ਥੋਕ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਕਲਪਨਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਰੁਮਕਦੇ ਬੱਦਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤੇਜ਼ ਬਾਰਸ਼ ਵਾਂਗ ਫੁੱਟਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਵਾਨੀ ਵੇਲੇ ਮਨਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਉੱਤਰੇ ਅਕਸ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿੱਟਦੇ ਤੇ ਨਾ ਭੁੱਲਦੀਆਂ ਹਨ ਉਸ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਦੋਸਤੀਆਂ।

ਮੈਂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਬੀ.ਐੱਸਸੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸਾਂ। ਉਦੋਂ ਸਾਇੰਸ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਸਾਡੀ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਲੜਕੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਰਾਂ ਤੇ ਲੜਕੇ ਤੀਹ-ਬੱਤੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਆਏ ਕੁਝ ਲੜਕੇ ਵੀ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਲੜਕੇ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਤੋਂ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਚਮੁੱਚ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਵਾਂਗ ਸਨ। ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਕੇ ਬੌਟਨੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਤੇ ਸਾਡੀ ਕਲਾਸ ਦੇ ਲੜਕੇ-ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਂਗ ਸਨ। ਉਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਲੜਕੇ ਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਘੱਟ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਸਕੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਲੜਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਉਹ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਫਿਲਮ 'ਯੰਗ ਵਨਜ਼' ਦੇਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ। ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੀਰੀਅਡ ਲਾਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਖਿਸਕ ਗਈਆਂ। ਜਦੋਂ ਸਿਨੇਮੇ ਵਿਚ ਪੁੱਜੀਆਂ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਫਿਲਮ ਤਾਂ ਉੱਤਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਪਸ ਦੌੜੀਆਂ ਤੇ ਅੱਧੇ ਕੁ ਰਹਿੰਦੇ ਪੀਰੀਅਡ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ। ਲੜਕੇ ਫਟਾਫਟ ਬੋਲੇ .ਯੰਗ ਵਨਜ਼ ਆ ਗਏ ਵਾਪਸ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਦੋਂ ਸ਼ੰਭੂ ਨਾਥ ਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਾਰਖਾਨਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਸਲਫਿਊਰਿਕ ਐਸਿਡ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰਾ ਸੰਘਣੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਇਲਾਕਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਫੈਕਟਰੀ ਦੀ ਕੰਟੀਨ ਵਿਚ ਗੁਲਾਬ ਜਾਮਨ, ਸਮੋਸਾ ਤੇ ਚਾਹ ਦਾ ਕੱਪ, ਸਭ ਕੁਝ ਦਸ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪੀਸ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਦੀ ਕੰਟੀਨ ਵਿਚ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਮਹਿੰਗਾ ਸੀ ਤੇ ਅਕਸਰ ਉੱਥੇ ਕੁਝ ਲੜਕੇ ਵੀ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਘੱਟ ਹੀ ਉੱਥੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਕ ਪੀਰੀਅਡ 'ਚੋਂ ਖਿਸਕਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਬਣਾ ਕੇ ਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਜਣੀਆਂ ਪੁੱਛ-ਪੁਛਾ ਕੇ ਸ਼ੰਭੂ ਨਾਥ ਦੀ ਕੰਟੀਨ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ। ਘੱਟ ਪੈਸਿਆਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਸਾਰਾ ਸਾਮਾਨ ਸਚਮੁੱਚ ਵਧੀਆ ਸੀ। ਖਾ ਪੀ ਕੇ ਜਦੋਂ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਪੁੱਜੀਆਂ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਉਂਜ ਵੀ ਜਦੋਂ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕੁੜੀ ਨਾ ਦਿਸੀ ਤਾਂ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਹੋਣੀ ਹੀ ਸੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗ਼ੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਲੱਗ ਗਈ ਤੇ ਡਾਂਟ ਵੀ ਖ਼ੂਬ ਪਈ। ਉਸ ਮਗਰੋਂ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਟੂਰ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੀ ਕਲਾਸ ਨੂੰ ਖ਼ਾਸ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉੱਥੋਂ ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਾਸਤੇ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਵਾਸਤੇ ਹਰ ਇਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਰੀਆਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਡਾ ਪਹਿਲਾ ਟੂਰ ਸੀ। ਸਵੇਰੇ ਰੇਲਗੱਡੀ ਰਾਹੀਂ ਪਠਾਨਕੋਟ ਪੁੱਜੇ ਤੇ ਫਿਰ ਬੱਸ ਰਾਹੀਂ ਉੱਥੋਂ ਅੱਗੇ ਨੀਮ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਨੂਰਪੁਰ ਪੁੱਜੇ। ਉੱਥੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦੁਰਲੱਭ ਕਿਸਮਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਆਵਾਜਾਈ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਂਜ, ਭਾਵੇਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ-ਕੁੜੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਘੱਟ ਹੀ ਬੋਲਚਾਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਨੂਰਪੁਰ ਜਾ ਕੇ ਕੁਝ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਸਤੇ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਗੋਲ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਚੁਟਕਲੇ, ਗੀਤਾਂ ਤੇ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਝਾਕਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਰਸਦਾਰ ਮਿੱਠੇ ਪੂੜੇ ਸਾਉਣ ਦੇ ਦਿਨੀਂ ਹਰ ਥਾਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਦੋਂ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨੂਰਪੁਰ ਹੀ ਖਾਧੇ। ਫਿਰ ਵਾਰੀ ਆਈ ਪੌਦਿਆਂ/ਪੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲੱਭ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ। ਹੁਣ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਤੇ ਮੇਰੀ ਸਹੇਲੀ ਰਣਜੀਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਲੜਕੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚਲੇ ਪੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਬੂਟਿਆਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਤਾਂ ਲੱਭਣੇ ਹੀ ਸਨ, ਆਖ਼ਰ ਅਸੀਂ ਹੀ ਕੁਝ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਕ ਮੈਡਮ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਝਾੜੀਆਂ ਵੱਲ ਲੈ ਤੁਰੇ। ਝਾੜੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸੰਘਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਨਿੱਕੀ ਤੇ ਨੀਵੀਂ ਜਿਹੀ ਝਾੜੀ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਹੱਥ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਕਿਹਾ ਆਹ ਵੇਖੋ ਔਰਕਿਡ", ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਔਰਕਿਡਜ਼ ਬਾਰੇ ਸਿਰਫ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਕਮਾਲ ਹੋ ਗਈ! ਕਰੀਮ ਜਿਹੇ ਰੰਗ ਦਾ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਸ਼ਰਮਾਕਲ ਫੁੱਲ ਆਪਣੀ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਸਮੇਟੀ ਬਿਨਾਂ ਪੱਤੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਸਲੇਟੀ ਤੇ ਭੂਸਲੇ ਜਿਹੇ ਰੰਗਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਮੁਸਕਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਨਿਰੋਲ ਜਾਦੂ ਸੀ! ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਂਕੜੇ ਔਰਕਿਡ ਦੇ ਫੁੱਲ ਦੇਖੇ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਉਗਾਏ, ਅਨੇਕ ਰੰਗਾਂ ਵਾਲੇ, ਸ਼ਕਲਾਂ ਵਾਲੇ। ਉਸ ਔਰਕਿਡ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਫੁੱਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ, ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਲਈ ਮਨ ਵਿਚ ਬੈਠਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਬੱਸ! ਉਵੇਂ ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਮੇਰੀ ਸਹੇਲੀ ਰਣਜੀਤ ਤੇ ਮੈਂ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਗੂੜ੍ਹੀਆਂ ਸਖੀਆਂ ਹਾਂ, ਨਾਨੀਆਂ-ਦਾਦੀਆਂ ਬਣ ਕੇ ਵੀ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਵਾਪਸ ਮੁੜਨ ਵਾਸਤੇ ਰੇਲਗੱਡੀ ਵਿਚ ਬੈਠੇ (ਉਦੋਂ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ) ਤਾਂ ਕੁਝ ਓਪਰੇ ਲੜਕੇ ਵੀ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਸਾਡੀ ਕਲਾਸ ਦੇ ਲੜਕੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬੜੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਤੇ ਰੱਖਿਅਕ ਬਣ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਆਈਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਫਿਕਰ ਸੀ। ਕੁਝ ਲੜਕੇ ਬੂਹੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹ ਗਏ ਤੇ ਬਾਹਰਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲੱਗੇ। ਇਕ ਮੋਟਾ ਜਿਹਾ ਲੜਕਾ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਬੜੇ ਹਸਮੁੱਖ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਬਾਹਰਲੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਲੇਡੀਜ਼ ਕੰਪਾਰਟਮੈਂਟ ਹੈ। ਬਾਹਰਲੇ ਮੁੰਡੇ ਵੀ ਬੋਲਣ ਲੱਗ ਪਏ ਕਿ ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਕਿਉਂ ਬੈਠੇ ਹੋ। ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਫਟਾਫਟ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਅਸੀਂ ਤੇ ਸੀ ਆਫ ਕਰਨ ਆਏ ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਬਾਰਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਬੱਤੀ ਲੜਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਆਏ? ਖ਼ੈਰ, ਕੁਝ ਦੇਰ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਉਹ ਚੁੱਪ ਕਰ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ ਅੱਜ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ।

ਬਚਪਨ ਦੀ '.ਗਲਤੀ' ਪਈ ਮਹਿੰਗੀ !

ਔਰਤ ਦੇ ਦਿਮਾਗ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ 8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਕੀੜਾ

ਬੀਜਿੰਗ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਦੱਖਣੀ ਚੀਨ ਦੇ ਗੁਆਂਗਡੋਂਗ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ 61 ਸਾਲਾ ਔਰਤ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਔਰਤ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚੋਂ 8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕੀੜਾ (ਪੈਰਾਸਾਈਟ) ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਔਰਤ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰਹੱਸਮਈ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੀ ਸੀ।

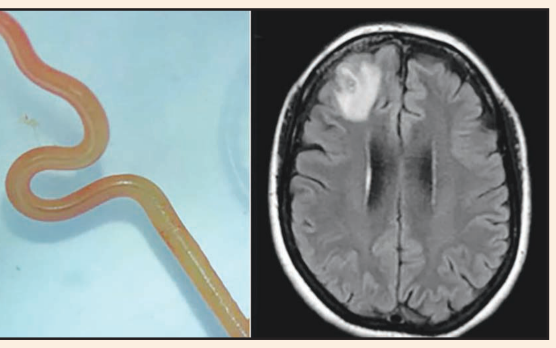

ਦੰਦ ਦੇ ਦਰਦ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਸੀ ਅਜੀਬ ਨੁਸਖਾ

ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੀੜੇ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਔਰਤ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਔਰਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਛੋਟੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਦੰਦ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਜੰਗਲੀ ਡੱਡੂ ਫ਼ੜਿਆ ਅਤੇ ਡੱਡੂ ਦੀ ਲੱਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਖੋਖਲੇ ਦੰਦ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦੰਦ ਦਾ ਕੀੜਾ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹੀ ਉਹ ਵਜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਰਜੀਵੀ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ।

ਸੱਪ ਵਾਲੀ ਵਾਈਨ ਤੇ ਪਹਾੜੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੇਵਨ

ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਔਰਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਬੂਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਸਨੇਕ ਵਾਈਨ (ਸੱਪ ਤੋਂ ਬਣੀ ਵਾਈਨ) ਪੀਂਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਦੇ ਝਰਨਿਆਂ ਦਾ ਕੱਚਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਵਰਤਦੀ ਸੀ। ਸਾਲ 2021 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਗੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੀ ਸਰਜਰੀ ਵੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ-ਪੈਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਰ ਦੀ ਚਮੜੀ ਵਿੱਚ ਸੁੰਨਪਨ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਔਰਤ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੌਰੇ ਪੈਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਨਿਊਰੋਲੋਜਿਸਟ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਰਜੀਵੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੁਰੰਗ ਵਰਗੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਖੇ ਗਏ। ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸਫ਼ਲ ਸਰਜਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਔਰਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਹੁਣ ਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਧਾਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਸਟਰੇਲੀਆ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ 'ਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਮੁਲਜ਼ਮ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਚੋਰੀ ਦੇ 68 ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ 19 ਮਾਮਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਰਜ

ਸਿਡਨੀ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ): ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਵੀਜ਼ਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ-ਦੋ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ 68 ਵਾਰ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲਈ। ਹੁਣ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਉੱਤੇ 87 ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੌਜਵਾਨ ਪਿਛਲੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸੁਪਰ ਮਾਰਕੀਟ ਸਟੋਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਟੂਥਬਰੱਸ਼ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰੇਜ਼ਰ, ਵਿਟਾਮਿਨ ਅਤੇ ਸਕਿਨਕੇਅਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਕਟ ਚੋਰੀ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਫ਼ਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਲੈਕ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ।

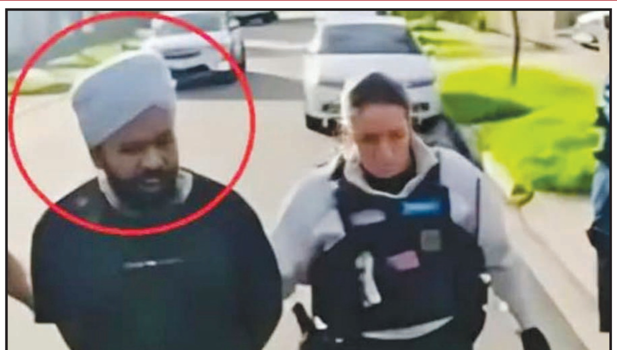

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਗੈਂਗ ਨਾਲ ਉਹ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ 31 ਲੋਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਸੁਪਰਨੋਵਾ' ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚਲਾਏ ਗਏ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਪੁਲੀਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਉਮਰ 39 ਸਾਲ ਹੈ। ਉਹ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ 'ਤੇ ਵਿੱਦਿਆਰਥੀ ਬਣ ਕੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਆਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਹੀ ਛੁਪ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਹ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਲੁਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਕਲਦਾ ਸੀ। ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਫ਼ਿਰ ਲੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਚੋਰੀ ਲਈ ਉਹ ਇੱਕ ਗੈਂਗ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਚੋਰੀ ਦਾ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਔਖ ਨਾ ਆਵੇ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਜੇਕਰ ਚੋਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਫ਼ਸ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਗੈਂਗ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕੇ।

ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਪੁਲੀਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੋਰ ਨੈਟਵਰਕ ਦੇ ਐਕਟਿਵ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਸਾਮਾਨ ਚੋਰੀ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵੇਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ੜਨ ਲਈ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ 30 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰਾ ਨੈਟਵਰਕ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੁਲਜ਼ਮ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਨੈਟਵਰਕ ਸਾਮਾਨ ਚੁਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਬਲੈਕ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਕੇ ਮੋਟਾ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਪੁਲੀਸ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਇਸ ਨੈਟਵਰਕ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਨੈਟਵਰਕ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲੀਸ ਨੇ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਮੈਲਬੌਰਨ ਦੇ ਸਨਸ਼ਾਈਨ ਵੈਸਟ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਚੋਰੀ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਗਿਰੋਹ ਦਾ 31ਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਦਕਿ 10 ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਚੋਰੀਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਕਾਰਡ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਉੱਤੇ ਚੋਰੀ ਦੇ 68 ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ 19 ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਤੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਡਿਸਕਲੋਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।

.ਫੌਜੀ ਅ.ਫਸਰਾਂ ਨੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਹੀ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ! ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਹੋਇਆ ਵੱਡਾ ਖ਼ੁਲਾਸਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਈਰਾਨ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਅਮਰੀਕੀ ਐੱਫ਼-15 ਜੈੱਟ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੜਕ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਚੀਕਦੇ-ਚਿਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। 'ਦਿ ਵਾਲ ਸਟ੍ਰੀਟ ਜਰਨਲ' ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਸੇ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ ਰੂਮ ਦੀ ਅਹਿਮ ਬ੍ਰੀਫ਼ਿੰਗਜ਼ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਨੇ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਇਰਾਨ ਦੇ ਉੱਪਰ ਅਮਰੀਕੀ ਐੱਫ਼-15 ਜੈੱਟ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2 ਏਅਰਮੈਨ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਦੂਜਾ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਫ਼ਸਿਆ ਰਿਹਾ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਫ਼ੋਨ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੀਅਲ-ਟਾਈਮ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਸਬਰੀ ਦਾ ਅਸਰ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਗੁੱਡ ਫ੍ਰਾਈਡੇ ਦੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਏਅਰਮੈਨ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲਿਆਓ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇਜ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਦਕਿ ਇਰਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ੋਖ਼ਮ ਭਰਿਆ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਫ਼ੌਜ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਇਰਾਨ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਫ਼ੜੇ ਗਏ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਕਿਵੇਂ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਏਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ।

ਟਰੰਪ ਰੈਸਕਿਊ ਵੇਲੇ ਸਿਚੂਏਸ਼ਨ ਰੂਮ 'ਚ ਨਹੀਂ ਸਨ

ਏਅਰਮੈਨ ਦੇ ਰੈਸਕਿਊ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਉੱਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੇ.ਡੀ. ਵੈਂਸ ਅਤੇ ਚੀਫ਼ ਔਫ਼ ਸਟਾਫ਼ ਸੂਸੀ ਵਾਈਲਸ ਸਮੇਤ ਕਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਚੂਏਸ਼ਨ ਰੂਮ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਅਪਡੇਟ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਬੈਠਕਾਂ ਅਗਲੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਤਕ ਚੱਲੀਆਂ ਪਰ ਟਰੰਪ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਟਰੰਪ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਇਰਾਨ ਬੰਧਕ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ 'ਚ ਤੱਤਕਾਲੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾਉਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵੀ ਵੱਧਦੀ ਗਈ।

ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਟਰੰਪ ਨੇ ਗਾਲ੍ਹੀਆਂ ਭਰੀ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀ

ਰੈਸਕਿਊ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੰਪ ਨੇ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਸਟ੍ਰੇਟ ਔਫ਼ ਹੋਰਮੁਜ਼' ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗਾਲੀਆਂ ਭਰਿਆ ਸੰਦੇਸ਼ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸੰਦੇਸ਼ 'ਚ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ 'ਅੱਲ੍ਹਾ' ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਰਾਨ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਹਿਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। 7 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁੱਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 2 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਐਲਾਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਗੁਪਤ ਖੇਡ ! ਕੁੱਝ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਕਮਾ ਲਏ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ

ਨਿਊਯਾਰਕ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵਿੱਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਪੈਟਰਨ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਸ਼ ਉਡਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਐਲਾਨ ਜਾਂ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੱਝ ਖਾਸ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਦਾਅ ਲਗਾ ਕੇ ਕਰੋੜਾਂ-ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ 'ਇਨਸਾਈਡਰ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ' (ਗੁਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ) ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਡੂੰਘੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਟਵੀਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ

ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਜਦੋਂ ਟਰੰਪ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਨਤਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਅਚਾਨਕ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਖਾਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੀਕ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਆਮ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ 5 ਵੱਡੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ:

ਈਰਾਨ ਜੰਗ 'ਤੇ ਐਲਾਨ (9 ਮਾਰਚ 2026): ਟਰੰਪ ਨੇ ਰਾਤ 7:16 ਵਜੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੰਗ ਲਗਭਗ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 25% ਡਿੱਗ ਗਈਆਂ। ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 47 ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੱਕੀ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਕੁੱਝ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ 460 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵੱਡਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਇਆ।

'ਟਰੂਥ ਸੋਸ਼ਲ' ਪੋਸਟ (23 ਮਾਰਚ 2026): ਟਰੰਪ ਦੀ ਪੋਸਟ ਤੋਂ 14 ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਡਿੱਗਣ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਦਾਅ ਲਗਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੇ 250 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ।

ਟੈਰਿਫ਼ 'ਤੇ ਰਾਹਤ (2 ਅਪ੍ਰੈਲ 2025): ਜਦੋਂ ਟਰੰਪ ਨੇ ਚੀਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਟੈਰਿਫ਼ ਵਿੱਚ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ 30 ਗੁਣਾ ਵਧ ਗਈ। ਸਿਰਫ਼ 16.5 ਕਰੋੜ ਦਾ ਦਾਅ ਲਗਾ ਕੇ 165 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਮਾਦੂਰੋ ਦੀ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ (3 ਜਨਵਰੀ 2026) : ਔਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੈਡਿਕਸ਼ਨ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਖਾਤਾ ਬਣਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਵੈਨੇਜ਼ੂਏਲਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਹੱਟਣ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਲਗਾਏ। ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 3.6 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਮਾਏ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਖਾਤਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਰਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ (28 ਫ਼ਰਵਰੀ 2026): ਹਮਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 6 ਨਵੇਂ ਖਾਤੇ ਬਣੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 9.9 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਮਾਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਖਾਤਿਆਂ ਨੇ ਮੁੜ ਕਦੇ ਕੋਈ ਦਾਅ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ।

ਟਰੰਪ ਦੇ .ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ

ਹੁਣ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ 166 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਹਰਜਾਨਾ

ਨਿਊਯਾਰਕ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕ ਖ਼ਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਰਿਫ਼ (ਟੈਕਸ) ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਮਰੀਕੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਰਿਫ਼ੰਡ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ 166 ਅਰਬ ਡਾਲਰ (ਲੱਗਭਗ 13.8 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਬਣਦਾ ਵਿਆਜ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿੱਚ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਮਾਨ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸਾਲ 20 ਫ਼ਰਵਰੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੈਰਿਫ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ (ਕਾਂਗਰਸ) ਕੋਲ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੋਲ।

ਯੂ.ਐੱਸ. ਕਸਟਮਜ਼ ਐਂਡ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੋਰਟਲ ਸਿਸਟਮ ਲਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ 'ਕੰਸੋਲੀਡੇਟਿਡ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਔਫ਼ ਐਂਟਰੀਜ਼' ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੌਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਪਲਾਈ: ਉਹ 3,30,000 ਆਯਾਤਕ (ਇੰਪੋਰਟਰ) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 53 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਿਪਮੈਂਟਾਂ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਟੈਕਸ ਭਰਿਆ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 60 ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿਫ਼ੰਡ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਵਾਪਸ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਰਿਫ਼ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬਦਲਾਅ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮਾਲਦੀਵ ਟੂਰ ਬਣਿਆ ਮੁਸੀਬਤ

ਹੋਟਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਬੁੱਕਿੰਗ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ, ਟ੍ਰੈਵਲ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 7.38 ਲੱਖ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਬਿਤਾਉਣ ਮਾਲਦੀਵ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੌੜੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਟ੍ਰੈਵਲ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਝੱਲਣੀ ਪਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡ੍ਰੀਮ ਵੇਕੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਬੁਰਾ ਸੁਪਨਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲਦੀਵ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੀ ਹੋਟਲ 'ਚ ਐਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੰਟਿਆਂਬੱਧੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰੈਵਲ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 2.38 ਲੱਖ ਰੁਪਏ 9 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਮੋੜਨ ਅਤੇ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

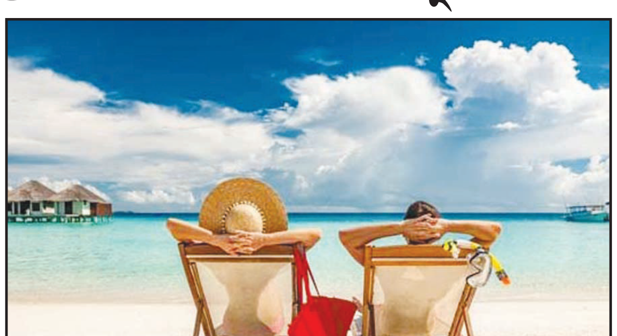

ਹੋਟਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਬੁੱਕਿੰਗ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ

ਉੱਤਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਪਭੋਗਤਾ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 'ਡ੍ਰੀਮ ਵੇਕੇਸ਼ਨ' ਨੂੰ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨ 'ਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਟ੍ਰੈਵਲ ਕੰਪਨੀ 'ਐਂਟੀਲੌਂਗ ਵੇਕੇਸ਼ਨਜ਼' ਨੂੰ ਸੇਵਾ 'ਚ ਗੰਭੀਰ ਕਮੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪੀਤਮਪੁਰਾ ਸਥਿਤ ਕੋਹਾਟ ਐਨਕਲੇਵ ਨਿਵਾਸੀ ਨੀਲਮ ਕਮਲ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਦੀਵ 'ਚ ਏਅਰਪੋਰਟ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੀ ਹੋਟਲ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁੱਕਿੰਗ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਦਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਪੇਸ਼ਗੀ (ਐਡਵਾਂਸ) ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਜੇਬ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਕੀਤਾ ਭੁਗਤਾਨ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਭੁੱਖੇ-ਪਿਆਸੇ ਭਟਕਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਅਖ਼ੀਰ ਆਪਣੀ ਜੇਬ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਿਵਿਆ ਜੋਤੀ ਜੈਪੁਰੀਆ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਮਹਿਤਾ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰ ਟੂਰ ਪੈਕੇਜ ਬੁੱਕ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੁਰੱਖ਼ਿਅਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਮੁਕਤ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਕੰਪਨੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹੀ।

ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 5 ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਬੁੱਕ ਸੀ ਪੈਕੇਜ

ਮਾਮਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਕਤੂਬਰ 2017 'ਚ ਨੀਲਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 5 ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ 3 ਰਾਤਾਂ ਅਤੇ 4 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲਦੀਵ ਟੂਰ ਪੈਕੇਜ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਕੈਪਟਨ ਕਮਲ ਕਾਂਤ ਕੁਮਾਰ, ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਤੋਂ ਆਏ ਡਾਕਟਰ ਬੇਟੇ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਤੋਂ ਆਈ ਬੇਟੀ ਅਤੇ ਬਰੇਲੀ ਤੋਂ ਆਈ ਨੂੰਹ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਇਸ ਪੈਕੇਜ ਲਈ 1.18 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜਿਸ 'ਚ ਹੋਟਲ 'ਚ ਠਹਿਰਨਾ, ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਸਪੀਡ ਬੋਟ ਟਰਾਂਸਫ਼ਰ ਵਰਗੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁੱਲ ਵੱਖਰੀ ਨਿਕਲੀ।

15 ਅਕਤੂਬਰ 2017 ਨੂੰ ਮਾਲਦੀਵ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਹੋਟਲ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰੈਵਲ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੀਡ ਬੋਟ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ 1780 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ (ਲੱਗਭਗ 1.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਵਾਧੂ ਖ਼ਰਚ ਕਰ ਕੇ ਖ਼ੁਦ ਠਹਿਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰੇਵਜ਼ੈਂਡ ਵਿਖੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਆਇਆ ਸੰਗਤ ਦਾ ਹੜ੍ਹ

ਗ੍ਰੇਵਜ਼ੈਂਡ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰੇਵਜ਼ੈਂਡ ਵਿਖੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਚੋਲਾ ਸਾਹਿਬ ਬਦਲਣ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ ਸਤਿਨਾਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਜਾਪ ਆਲੇ -ਦੁਆਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸਮਾਦੀ ਰੰਗ ਘੋਲ ਰਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ।

ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸੰਗਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹ ਬਣੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਇੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੱਲ੍ਹ, ਨਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਥਾਂਦੀ, ਕੌਂਸਲਰ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਤਜਿੰਦਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਸਮੂਹ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਵਧਾਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਗਤ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੱਲ੍ਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ 'ਤੇ ਜੋ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਟੁੱਟਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਗੋਂ ਗ੍ਰੇਵਜ਼ੈਂਡ ਦਾ ਨਾਮ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸਾਰਥਿਕ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਅਥਾਹ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਗਤ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਘਰ 'ਚੋਂ 1.39 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਚੋਰੀ

ਵੈਨਕੂਵਰ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮਾਲਟਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਝ ਅਣਪਛਾਤੇ ਚੋਰਾਂ ਵਲੋਂ ਗਹਿਣੇ ਚੋਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮਾਲਟਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਜਾਏ ਗਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਅ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਮੇਨ ਬੈਡਰੂਮ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਖਿਲਰਿਆ ਵੇਖਿਆ। ਜਿਸ ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਲੱਗੇ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਚੋਰ ਉਨਾਂ ਦੀ ਕਿਚਨ ਦੀ ਖਿੜਕੀ ਤੋੜ ਕੇ ਅੰਦਰ ਵੜਨ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਚੋਰੀ ਕਰ ਕੇ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਗਏ।

ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਚੋਰੀ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 1 ਕਰੋੜ 39 ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਘਟਨਾ ਉਪਰੰਤ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜੀ ਪੁਲੀਸ ਵਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਇਰਾਕ-ਸੀਰੀਆ ਸਰਹੱਦੀ ਲਾਂਘਾ

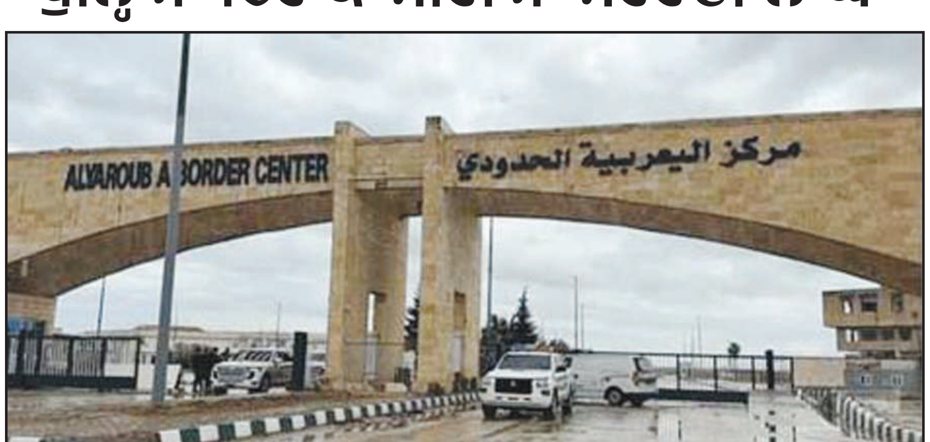

ਬਗਦਾਦ, 23 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਇਰਾਕ ਅਤੇ ਸੀਰੀਆ ਵਿੱਚਕਾਰ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸਰਹੱਦੀ ਲਾਂਘਾ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬੰਦ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਤੇਲ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਵੱਧਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਸੀਰੀਆ ਨੇ ਇਸ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਤੇਲ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖ਼ਿਅਤ ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਇਰਾਨ ਯੁੱਧ ਕਾਰਨ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ 'ਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ 'ਰਾਬੀਆ' ਅਤੇ ਸੀਰੀਆ ਵਿੱਚ 'ਯਾਰੂਬੀਆ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਇਹ ਸਰਹੱਦੀ ਲਾਂਘਾ 2011 ਵਿੱਚ ਸੀਰੀਆ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 2014 ਵਿੱਚ ਇਸ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਦੇ ਲੜਾਕਿਆਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਇਰਾਕੀ ਕੁਰਦਿਸ਼ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਸੀਰੀਆ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਬਰ ਏਜੰਸੀ ਸਾਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਰਹੱਦੀ ਲਾਂਘੇ 'ਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਇਰਾਕ ਦੀ ਨੀਨਵੇਹ ਸੂਬਾਈ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਨਾਦੀਆ ਅਲ-ਜੁਬੌਰੀ ਨੇ ਉਦਘਾਟਨ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਰਸਤੇ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਨਾਲ 'ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਤੇਲ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਗਤੀ ਮਿਲੇਗੀ।'

ਇਰਾਕ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤੇਲ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਬਜਟ ਆਮਦਨ ਦਾ ਲੱਗਭਗ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਇਸ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਤੇਲ ਨਿਰਯਾਤ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।